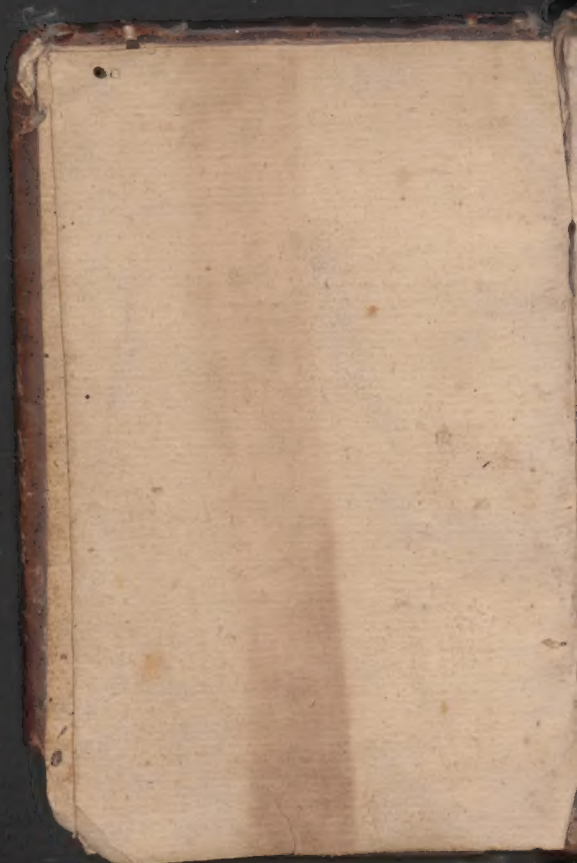

Don. A. 11. 22

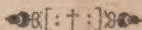
DE
SACRIFICIO
MISSÆ.

Exemplum Cameracense Insule Vigreus.
TRACTATUS
ASCETICUS.

*Continens Praxim attentè, devotè,
& reverenter celebrandi.*

AUCTORE
Em. D. JOANNE
BONA,

S. R. E. TITULI S. BER-
NARDI AD THERMAS
Presbytero Cardinali, Ordinis
Cisterciensis.

Juxtà Exemplar Romæ editum.

COLONIA,
Apud HERMANNUM DEMEN.
ANNO M. DC. LXXX.

Superiorum permissu.

DE
SACRIFICIO

MISSAE

TRACATUS

ASCETICUS

EM. D. JOHANNES

DOMINICUS

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

DE THERIA

Bien. A. 11. 22

A D

SACERDOTES,

D E

USU ET SCOPO
HUIUS LIBELLI.

PRÆMONITIO.

PAucis te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in ea edenda propositum meum, ejusque scopum & usum noscas. Cum primum Sacerdotio initiatus fui, illud protinus animo versare coepi, quam arduares esset suscepto ministerio ritè fungi, & ipsum Dei Filium pro meis & aliorum peccatis incruento sacrificio quotidie im-

molare. Actus igitur conscientie stimuli, Sanctorum Patrum & recentiorum ferè omnium, qui de Missa sanctè celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrere, plura ex illis documenta excerpsti, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis hoc opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post annos publici juris facio. Et primò quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore & fructibus quedam generaliter præmitto. Secundo de his ago, quæ ad ritè & piè celebrandũ Sacerdoti necessaria sunt. Tertiò de antecedentibus Missæ celebrationem, & de proxima ad eam preparatione. Quarto de ipsa celebratione. Demum de his quæ sacro absoluto facienda sunt.

Inse-

AD SACERDOTES.

Inferni aliquot orationes & exercitia pro me, meique similibus adhuc in limine perfectionis haerentibus, quibus si quis assueverit, à distractionibus preservari, Deique amore succendi facile poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritus sancti unctio docebit.

Porro hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita bene animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tum ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio, & devotione assumet.

Terret quosdam prolixitas, sed in-
expertos, qui tandem usu & exerci-
tatione edocti, quæ prius ardua &
operosa putabant, expeditissima esse,
minimique negotii experiuntur. Ve-
locius enim mens operatur quàm lin-
gua; & quæ nonnisi longo sermone
explicari possunt, unico mentis actu
concipiuntur. Plura docebit usus,
Deo iuvante, cujus gratia ut mihi &
omnibus, qui hoc meo labore uti vo-
luerint, uberrimè aspiret, enixè de-
precor, sed mihi præcipuè, ne fortè
cum aliis prædicaverim, ipse repro-
bus efficiar.

D E
SACRIFICIO MISSÆ
TRACTATUS
ASCETICUS.

CAPUT I.

Quædam præmittuntur de ipso
Missæ Sacrificio.

§. I.

Quale Sacrificium sit Missa.

Uamvis in lege veteri plu-
ra fuerint sacrificia, in
nova tamen unicum est,
quod omnium legalium
hostiarum differentiâ tan-
tò perfectius complectitur, quantò ex-
cellentior, Deoque acceptabilior est vi-
ctima, quæ in eo immolatur. Est i-
gitur Missa sacrificium laeuiticum, si-
ve honorarium oblatum Deo ad sum-
mum & supremum cultum atque ho-

norem ipsi exhibendum, tanquàm primo principio & ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, domini, & majestatis; nostræque ab eo dependentiæ, servitutis, & subjectionis. Est Eucharisticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, & gloriæ collatis & conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est propitiatorium & satisfactorium pro peccatis & pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim & virtutem sacrificii Crucis; imò est idem sacrificium quoad substantiam, eadem hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Ideò verò propitiatorium dicitur, quia hâc oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in Cruce satisfecit. Easdem pœnas re-

mit-

TRACT. ASCETICUS. 9

mittit defunctis existentibus in purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est; ut constat ex potestate, quæ confertur Sacerdotibus in ordinatione, offerendi pro vivis & defunctis: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. porro in illis, pro quibus tantum offertur, siue vivis, siue defunctis, tanta erit poenæ remissio, quantam Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quæ offertur sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu & devotione. Denique quia Christus non solum nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcunque beneficia promeruit, idcirco hoc sacrificium est etiam omnium bonorum impetratorium, spiritualium quidem primò & per se, temporalium verò secundariò, & quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim

habet dumtaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit ejusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea quæ in orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoq; Ecclesia est offerens in persona sui Ministri,

S. II.

De his qui offerunt hoc sacrificium.

Primum & præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quod quia quotidie offert per Sacerdotes ministros suos, ideo dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est; *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* Non solum autem ex eo est offerens quod illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit; sed ex eo præcipue, quod Sacerdos in persona ejus, & tanquam Minister ac legatus

TRACT. ASCETICUS. it
gatus ipsum repræsentans sacrificat, ut
constat ex verbis consecrationis, non e-
nim dicit, Hic est corpus, vel Hic est
sanguis Christi; sed Hoc est corpus
meum, Hic est sanguis meus. Chri-
stus igitur, simul cum Sacerdote idem
sacrificium Deo Patri pro hominibus
offert: & ex ejus persona, cujus puris-
sima sanctitas & dignitas infinita est,
semper hoc sacrificium mundum est &
gratum Deo, quamvis à Ministro pec-
catore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica
Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est,
& in ea omnes fideles non excommu-
nicati, qui etiam aliquâ ratione sunt of-
ferentes per Sacerdotem non tanquam
per Ministrum, sed tanquam per Lega-
tum seu mediatorem. Nam sicut tota
Respublica dicitur agere quicquid ejus
nomine Legatus suus agit: sic omnes
Catholici dicuntur sacrificare, quia
ipsorum nomine in persona totius
Ecclesiæ Sacerdos sacrificat. Non ta-
men omnes eodem modo: sed quidam

habitualiter tantum, illi nimirum qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiae per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii causaliter, jubendo & curando ut quis sacrificet, quod maximè contingit in dantibus ad hoc eleemosinam. Alii demum actualiter, qui sacrificio actu intersunt.

Tertius offerens & proprius minister hujus sacrificii est Sacerdos legitime ordinatus, cuius tam summa & immobilis potestas est, ut etiam in hæresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sive excommunicatus valde hoc Sacramentum conficiat & offerat, licet illicitè, dummodò legitimam materiam & formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi Sacerdos pessimus, aut ab Ecclesia præcisus sit: non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III.

De vi effectiva hujus sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva, una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito & dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito & bonitate, atque ab ipso pretium & virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent, nec Sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur: hunc enim effectum sacrificium istud non habet nisi pro iis, pro quibus est institutum, & eo modo quo institutum fuit: est autem institutum ut pro hominibus offeratur, & ut illis dumtaxat prosit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis sacrificii Crucis, non causat nisi in subiecto,

cui talis virtus applicatur ; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali personâ. Constans semper fuit Catholicorum sententia, habere hoc infallibiles & determinatos effectus ex opere operato, nisi ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus pœnæ peccatis jam remissis debitæ, vel donum alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidianâ probamus experientia, non enim omnia quæ petimus, & propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, addè ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arêtatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum.

TRACT. ASCETICUS. 11

dum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominus est non carere sacrificium hoc effectu, quia tamen si id præcisè Deus non concedat quod postulamus; aliud tamen tribuit, quod hic & nunc magis iudicat expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis duo sunt capita, ex quibus augeri potest. Primum est bonitas & dignitas operantis, procedens ex habitu gratiæ sanctificantis & virtutum, quæ gratiæ annexæ sunt: nam quod sanctior est Sacerdos & gratior Deo, eò magis acceptabiles erunt ejus preces & oblationes. Secundum est actualis devotio, qua sacrificium offertur; nam quò major illa est, eò amplius ipsum prodest. Sicut enim alia opera bona à julto facta eò magis sunt meritoria & impetratoria, plusque

que valent ad satisfactionem & remissionem poenæ, quo perfectius & ferventius fiunt: ita hoc sacrificium, sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est Sacramentum quò ferventius peragitur & suscipitur; eò magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus & suscipientibus, & illis pro quibus offertur. Ideò sagere debet Sacerdos, ut sit Deo valde gratus, & continuâ virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia & sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore & devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam alii pro quibus offert, plures & efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore & fructibus Sacrificii.

QUamvis nonnulli ex Theologis existimâint, hoc sacrificium ex opere operato valorem sive effica-

TRACT. ASCETICUS. 17

ciam intensivè infinitam habere, eò quod sit idem quoad substantiam cum sacrificio Crucis, resque oblata, corpus scilicet & sanguis Christi, sit infiniti pretii, & ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen & communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus Assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinate ad fructum intensivè infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ & principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediatè offertur. Cum igitur Sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actualem influxum & efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: &
in hoc

in hoc differt à sacrificio Crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit immediate à supposito infinito, ideoque fuit actio secundum esse morale infinita, & Deo Patri infinite grata. Faver huic doctrinæ communis fidelium sensus, qui plura pro se & suis sacrificia offerri curant, quod certe non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant decreta. Frustrà pro uno defuncto rot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet Sacerdotis sacrificium Christi in Cruce æquaret, quod ided unicum fuit, quia valoris infiniti: neque considerandum est id quod in sacrificio continetur, tanquam ens quoddam naturale agens secundum summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quan-

TRACT. ASCETICUS. 19

quantam habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento sacrificio vult nobis applicari finitum tantum & limitatum fructum suæ passionis. Habet igitur sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, excepta vi impetrativa, quam idè infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo quod producat a sacrificio, sed in excellentia & intrinseca dignitate ipsius, quatenus objectivè movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum judicat salutem nostram expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate extensiva, an scilicet sacrificium pro multis oblatum æquè singulis profit, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodò offerretur, gravis quæstio est, præmissâ distinctione fructuum Missæ diffinienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis, & medius. Primus pertinet
ad

ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni sacerdotis, ut applicet cui voluerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur, est enim idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, quod pro omnibus oblatum est, & ex canone constat debere Sacerdotē pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totaq; Ecclesia militante & purgante, & non potest non applicare, cum sit ab ipsa ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quocirca hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiae unitate non sunt præcisi, & non ponunt obicem, & sic potest esse quodammodo extensivè infinitus, omnesque & singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro se ipso, *offero*, inquit,

TRACT. ASCETICUS. 21

quit, *pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus, & negligentis meis.* Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis.* Provenit autem sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico ministro offertur; & ideo non est alteri applicabilis, nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis & offensionibus meis,* eo ipso sibi applicat, tibi vero applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensivè, sed eò magis in singulis minui, quo magis extenditur. Debet autem sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante consecrationem, nam si clementia Missæ in sola consecratione

tione confisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quo ad substantiam jam consummato.

§. V:

Qua praxis servanda in applicatione Missæ.

QUIA diximus sacrificii fructum debere à sacerdotibus applicari, operæ pretium erit ex communi & magis recepta Theologorum sententia praxim aliquam sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis sacerdotibus usui sit, ne eos labi in retanti momenti & muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi & præcipui offerentis, ex cujus meritis sacrificii valor emanat, & ex cujus voluntate maximè pender ejusdè applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum & satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomi-

TRACT. ASCETICUS. 23

ne proprio, quatenus liberâ suâ voluntate offert, sibi que aut aliis pro suo arbitrio applicat : nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illorum videlicet qui Missæ inserviunt & assistunt, vel pro ea celebranda eleemosynam largiti sunt. Porro Christus & Ecclesia, sacrificii fructuum quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles, dummodò capaces sint, & nullus in eis obex reperiatur : nec ulla requiritur ex parte sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & disponente relicta est liberæ applicationi, & determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tamquam Ministri & mysteriorum ejus dispensatoris, quam aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc sacrificium pro se peculiari-

ter offerri, manifestum est, frustra enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos verò in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & ideò fructuum applicatio ab ejus intentione præcipue pender, nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subiacet voluntati. Sed quanta & qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit siue generatim ad omnes fideles, siue speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem sacerdotis celebrantis derivari, incertum omninò est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec concilia, aut Patres quidquam de hac retradiderunt aut diffinierunt. Ideò satis est quod sacerdos tantum de fructu sacrificii juxta devotionem, siue obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsis applicandum concessit.

Observandum secundò, quod ut sacerdos

TRACT. ASCETICUS. 25

cerdos sacrificii fructum validè applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi ut aliquod sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis; sed non necessaria: sufficit enim virtualis, illa nimirum, quæ ab actuali proveniens & non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari & esse certa, & determinata, nec effectum sacrificii suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione pendere. Quod si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesaurò Ecclesiæ. Unde in casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu potiarur: Optimum quoque aliquibus visum est, quod sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter &

B . . . nomi-

nominatim exprimat, non generaliter
& in confuso, quia singulis minus pro-
desset; suum enim effectum producit,
secundum modum quò applicatur,
perfectior autem applicatio est, cum
omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt, debet sacerdos reiectis incertis opinionibus sacrificii fructus primò & principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, eleëmossynæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine eius præiudicio & in quantum licitè potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut alia quavis ratione peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi sacerdotis perfectè conformando, & submitiendo: sic enim poterit tuta conscientia ex infinito & nunquam exhausto thesauro meritorum & satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ ex summa
& in-

TRACT. ASCETICUS, 27
& ineffabili Dei misericordia non nisi
uberrima sperari potest.

C A P U T II.

De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè
celebrandum.

§. I.

De puritate vitæ.

Q Uod olim David de templi ædifi-
catione, id sibi sacerdos de divini sa-
crificii olatione, & sumptione dictum
putet: *Opus grande est, neque enim ho-*
mini preparatur habitatio, sed Deo. Ad
Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei
unigenitum Filium incruentè sacrifi-
cet, cum timore & tremore tantum
opus aggrediatur, probetque seipsum,
& præviis dispositionibus præparet ad
uberrimos sacrificii fructus percipien-
dos. Sunt autem tres præcipuæ disposi-
tiones, quæ in sacerdote requiruntur,
Puritas vitæ, Rectitudo intentionis, &
actualis devotio. Puritas vitæ in duo-
bus consistit. Primum ut sit mundus

ab omni peccato non solum mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admissio, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omnino vitare nequimus; at ipsorum affectum penitus ex animo evellere & possumus & debemus, adeo ut nulli voluntate & affectu inhæreamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus & sanctus, & ornatus omni virtute, sibi que propterea illud peculiariter dictum existimet. *Qui iustus est, iustificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.* Recte Chrysostomus, *Quo non oportet esse puriorem tali fruente sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem? os quod igne spirituali repletur: linguam qua tremendo nimis sanguine rubeat? Cogita qualis sis insignitus honore, quali mensa fruaris: quod Angeli videntes horreant, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus*

TRACT. ASCETICUS. 29

una caro. Docet S. Thomas proprium effectum hujus sacramenti esse hominem in Deum transformare, & ipsi per amorem assimilare. Qua ergò fide debet esse imbutus, qua spe roboratus, qua succensus charitate, qua præditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, & in ipsum mysticè transformatur? Quod si dispositio, ut ajunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum forma ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit & superhumana, & mundanæ atque carnali prius opposita. Qui sic vivit, secedit à creaturis, & soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo quod sapiat mundum, quod carnem redolet & sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri & pro nihilo reputari. Discutiat

ergò vitam suam sacerdos, & si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedulâ virtutum exercitatione. Huc etiam pertinet externa corporis & vestium mundities, gravitas & maturitas, quæ Presbyterum, hoc est, senio-rem deceat; talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspe-ctu ædificentur.

§. II.

De rectitudine intentionis.

SEcunda sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis, virtutis enim laudem vel vitii notam à fine, quem intendimus, actiones nostræ sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsa sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine sine actuali tanti mysterii consideratione, & prævia præparatione. Sacerdos itaque celebraturus diligenter attēdat quo fine mo-

TRACT: ASCETICUS. 31

veatur, an propter damnabile lucrum, aut aliquod temporale motivum, non cœlestem panem, sed terrenum quærens; non animæ salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vita instituto in sui perniciem abutatur. Finem sibi præfigat excelsum, cœlestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem & perfectionem ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione & adversitate eripiatur: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ, & donum perseverantiæ obtineat: ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie Defunctorum Deum interpellet; & universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum patriæ Deo exhibeat, sanctisque honorem & venerationem: ut Christi passionem & mortem com-

memoret , sicut ipse præcepit dicens, *Hoc facite in mei commemorationem* : ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritus seipsum Deo conjungat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his & aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco prætermittendum, quosdam eximæ sanctitatis & doctrinæ viros semper memores incertitudinis vitæ, quotidie hac intentione corpus & sanguinem Christi in Missæ sacrificio suscepisse , ut si eos contingeret ea die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam. Multum verò hoc proderit sacerdoti ad mortis & æternitatis memoriam sedulò renovandam.

§. III.

De actuali devotione.

Tertia dispositio in actuali devotione consistit , quam ut in se excitet sacerdos, satagere debet primò, ut quicquid

TRACT. ASCETICUS. 33

quid de hoc ineffabili mysterio, celestiumque charismatum thesauris in eo reconditis sacrosancta docet Ecclesia, firma fide apprehendat cum sublimissima eorundem æstimatione. Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in corpus, & vinum in sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi corpus, quod pro salute nostri cruci affixum fuit: adest sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in maiestate sua, qui venturus est judicare vivos & mortuos & sæculum per ignem. Necessaria secundò est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in hujus sacramenti institutione maximè enituit. Christus enim cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini corpus suum & sanguinem atque Divinitatem con-

eludit, seipsum exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immunditiis ad ipsum accedere, cumque pollutis manibus contrectare præsumunt. Par igitur est, sacerdotem tantam humilitatem imitari, & in suum nihilum resilire, ac nihil de se præsumere. Sola humilitas est, quæ dignè nos præparat ad tantum hospitem suscipiendum. Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla virtus, sed sola Dei gratia nos dignos reddit: quare nostram debemus indignitatem agnoscere, & soli divinæ misericordiæ ininiti. Tertio, quia Christus hujus mensæ delicias acerbissima sua passione nobis promeruit: sanctos sacerdotes legimus ignem devotionis in se solitos succendere jejuniis, flagellationibus, ciliciis, & aliis hujusmodi cruciatibus; quos imitari & nos debemus. Agno pro nobis occiso nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine, abstinentia, sensuum custodia, non omissis exterioribus castigationibus juxta cuiusque vires & conditionem. Multum
deat

TRACT. ASCETICUS. 35

denique prodest ad devotionem ingens
fames, fervens desiderium, atque arden-
tissimus amor hujus Angelici panis, ad
quem sumendum nos amantissimè in-
virat Dominus dicens : *Venite ad me
omnes, qui laboratis & onerati estis, &
ego reficiam vos.* Quod si desit hoc desi-
derium, illud saltem desiderare, & à
Domino petere debemus ferventissi-
mis amoris actibus ; *desiderium enim
pauperum exaudiet, & animam esurien-
tem satiabit bonis.*

C A P U T III.

Variae considerationes ante Mis-
sam.

§. I.

*Quanta sit sacerdotum dignitas, &
quanta debeat esse sanctitas.*

NULLA est inter homines dignitas,
nulla excellentia, cui possit sacer-
dotalis sublimitas comparari. Om-
nium Principum fulgorem superat,
omnium Regum potestatem excedit ;
illorum enim auctoritas circa tempo-
ralia & terrena versatur, sacerdotis au-
tem

tem potentia etiam ad æterna & cœlestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes & Reges ad sacerdotes confugere, opem eorum implorare, seque illis subicere non erubescunt. Ideò ab Apostolo dictus est sacerdos ab hominibus allumi, *ut offerat dona & sacrificia*; ac si super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei & hominum *in his quæ sunt ad Deum constitutus*. A Malachia item Propheeta Angelis æquiparatur his verbis: *Labis sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus, Angelus enim Domini exercituum est*. Imò ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, & conficiendi corpus & sanguinem Christi, etiam Angelis superior est, & ut ait Nazianzenus orat. i. quædam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Hæc te sedulò considerare oportet, quicumque es Christi sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis; *Homo cum in honore esset, non in sel-*

TRACT. ASCETICUS. 39

intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Nihil in te tenuitum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversatio tua, vita divina, mores illibati. Quid turpius quam honor sublimis, & vita deformis; sancta proressio & illicita actio? Vide igitur quam digne actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si sacerdotes antiquæ legis iussit Deus sanctos esse, ut incensum & panes propositionis convenienter offerrent; quanto maiorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui filium Dei quotidie offers & suscipis: Et si solet corpus eorum quibus nutritur qualitatibus imbuti, æquum sane est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus velceris, conditiones imitens, & virtutes perfecte exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio mantellat: tu quoque Dei dona absconde, & ama nesciri; ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis

C

expe-

expositus : tu similiter cunctis subiectus esto, atque in omni contemptu & opprobrio patientiam serua. Ille omnes seipso patitur sine ulla personarum acceptione ; & tu erga omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille diuisis speciebus nec læditur nec dividitur : tu etiam pacatum animum ac omnino imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum detrectat locum, & in eo stat, in quo collocatur à quouis sacerdote quantumvis scelerato : tu pari ratione ad omnia loca & officia indifferens esto , nec ullum onus recuses, quod tibi a superioribus imponatur. In hoc denique sacramento substantia panis & vini desinit esse, & sola remanent accidentia : & tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriæ appetitum, prava desideria, dictamina huius mundi , & quicquid perfectioni contrarium est.

De excellentia hujus sacrificii.

Cum sacrificium sit primum Religionis munus, planè decebat ut Christiana Religio, qua nulla perfectior & sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi potest. Primum ex eo quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus & verus homo: & quia nihil excelsius illo est, idèd ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus sanctorum in cælis Deum amantium. Cavendum ergò ne nostra irreverentia & indevotione tam magnæ rei oblationem dehoneste- mus. Et si Deus olim sacerdotibus præcepit. *Mundamini qui ferre vasa Domini*, quantò majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi corpus, & pretiosissimum sanguinem Deo offerimus? Secundò ex persona cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim sanctorum, nec ipsi B. Vir-

gini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum, & supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostrae subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo sicut principio suae creationis, & sicut fini suae beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturae conveniat. Tertiò ex ipsa consecratione, qua panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine subiecto. Est autem hæc actio omninò supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam a causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quartò ex valore ipsius sacrificii, qui est infinitus sicut merita & passio Christi, ac proinde æque

TRACT. ASCETICUS. 41

quæ placet Deo, ac mors ejus in cruce, licet effectus finitus sit. Quintò ex fine propter quem, cæteris omnibus abolitâ institutum fuit, ut nimirum per ipsum Deo creatori nostro cultum latriæ tribuamus, nostramque servitutem & subjectionem humillime testificemur ut dignas ei gratias perpetuò agamus pro universis beneficiis ejus : ad auxilia divinæ gratiæ, cuique protectionis, excitationis, & directionis impetrandâ : ad obtinendam peccatorum veniam : ad iram Dei placandam, & imminentia flagella averrenda : ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus, quæ sunt penè infinitæ. Porro ex his elatissimè constat nullam posse majorem in hac vita, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exciteri, quam offerre Deo hoc sacrificium. Ideò nullus seu Rex, seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacunque ex causâ accersere, cœptumque sacrificium interrompere auderet. Quia verò Sacerdos hoc

sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, ne quid in ipso sit quod Christi personam dedecet: sicut legatus Regis personam sustinens summopere cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

6. III.

De ejusdem necessitate.

DEbet sacerdos sollicitè considerare quam sit necessarium hoc sacrificium, quo summopere indigent & qui sunt in hoc mundo & qui in purgatorio, hi ut citius liberentur, & ad perennem fœlicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præsidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, & singulis obtinere quod singulis profit ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales primum peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis fere hominum statu &

con-

TRACT ASCETICUS. 43

conditione. deinde sunt tentationes internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumera & superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, inimicitia, odia, calumniæ, contumeliæ, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidiæ, doli, fraudes, pugnae civiles & domesticæ, jurgia, detractiones, & multiplices injuriæ dominorum, servorum, vicinorum, æqualium, quæ passim inferri solent manifestè vel occultè. Sunt igitur in magna necessitate Catholici malè viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in facibus suis: omnes quo-

que infideles Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes a statu ad eò mixtæ naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens de super Pater misericordiarum potenti virtute eos excitet & præveniat. Justi icm tepidi, & imperfecti, & alii etiam ferventes quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravata naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero superscriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divina indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquiritendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendū. Quidam in mari sunt, alii in via non satistuta. Hic vexatur inimicitis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, aere alieno,

lieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo mortis constituti, à qua peccata æternitas, quos modo prorsus inexplicabili torquent & cruciant peccata commissa, bona omissa, temporalia quæ relinquunt, æterna ad quæ properant. Gravissimam denique necessitatem patiuntur animæ defunctorum in carcere Purgatorii detentæ, quarum tota spes in suffragiis nostris sita est, cum ipsæ pro se nec satisfacere, nec quicquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad sacerdotem miserabili ejulatu clamans & deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, ponetis in Missa supplicibus eorum libellis, quos seuò & ferventer, magnoque affectu æterno Patri commendare debet. Turpe enim esset in conspectu tantæ majestatis distractione vel hæsitacione insulsam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigide ac perfunctorie pertractare.

Qua reverentia celebrandum sit.

Duplex est reverentia, interna & externa. Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumque caeremoniarum ac praescriptorum rituum observantia. Quanta verò cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facile intelliget sacerdos, si ex una parte consideraverit nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera verò perpendat maledictum vocari in sacris literis, qui facit opus Dei negligenter. Quod si Regē allocuturus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere: quantò majori trepidatione, humilitate, ac sollicitudine, in conspectu divinae majestatis astare oportet tota mente in ipsum Deum intentum, qui non solum

exter-

TRACT. ASCETICUS. 47

externum aspectum, sed intima etiam animi penetralia intuetur? Quid turpius & poena dignius, quam quod peccator sacro altari irreverenter assistat, ubi sancti metuunt, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant præ verecundia & confusione? accedit nox ad lucem, insignis ad omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit? Proderit etiam ad excitandam reverentiae affectum consideratio gaudii, quod S. Trinitas & omnes cœlites ex devota & reverenti Missæ celebratione percipiunt: tum quia id sacrificium testamenti loco à Christo relictum est, in pignus amoris quo suos in finem dilexit: tum quia est mortis illius commemoratio, qua intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, sancti salvati, & nos qui vivimus innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergo ne quid sacrificans admittat, quod illam minuatur lætitiā Dei & sancto-

rum, quæ ex hujus sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique reverentiam comparandam debet sacerdos solerter præmeditari quam sapienter & exactè S. Ecclesia divinitus edocta totius sacrificii ordinem, modum, & apparatus præscripsit & instituit. Nam primò culpas veniam precando confitetur: tum Deum laudat & adorat, eique de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam sibi & aliis implorat: nec ullum officii genus prætermittit, quod possit mortales sanctè cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam confirmationem, habitumque corporis maxime decentem & religiosum: vel stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modò junctis, modò protensis, & in cælum sublatis, quæ omnia aprissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante & in assistantibus conciliandam. Nec quocunque modo, sed præstantissimo Deum alloquitur: secretò enim loquitur & veluti ad aurem, sicut ami-

cus

TRACT. ASCETICUS. 49

cus cum amico. Loquitur non suo, sed totius Ecclesiæ nomine, & à Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nullâ habitâ sui ratione, siue bonus, siue malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa cæli curia, & hominibus qui adstant: atque idè in solenni confessione, quæ Missæ præmittitur, & sanctos & populum appellat; & in præfatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in sacramento præsens est, ejusque preces simul cum ipso æterno Patri præsentat. Verba tandem, quæ loquitur non ipse suo ingenio composuit; sed vel à Christo tradita sunt, vel sacris literis à Spiritu sancto dictata, vel sanctorum Patrum & conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest quod non sit Deo gratissimum & summè acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quam maxima fieri potest reverentia & san-

Etitate exequatur : & depositis terræ
sordibus Angelica puritate elucescat.

§. V.

Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.

Vix fieri poterit ut non attentè , devotè & reverenter celebres , quisquis es Christi sacerdos , si fide viva hanc veritatem perceperis , & intimo sensu apprehenderis , te ipsum Christum offerre, unigenitum Dei Filium; salvatorem & judicem tuum. Sed huic veritati magnum momentum ex hoc accedit, quod perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missa Deo offers, quam ipse obtulerit in ultima cœna. Nam primò Christus mortalem obtulit, tu immortalem : ille passibilem, tu impassibilem. Secundò nunc eadem offertur cum plena pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertiò quia humanitas Christi etsi à principio sanctificata fuit in unione hypostatica, cum tamen in passione oblata

TRACT: ASCETICUS. 11

est Deo , novam acquisivit sanctificationem, ut hostia scilicet tunc actualiter exhibita, & nunc offertur in Missa hac nova sanctificatione exornata. Adde quod Christus mirabiliiori modo in sacramento existit. quam in cælo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, & totum in qualibet minima earum parte sine quantitate coextensa ad locum ; ita ut ejus præsentia nec quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt & alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quam enarrare. Nam ut reliqua prætermittam, quis dignè poterit explicare, vel saltem animo concipere, quàm magnum beneficium sit, quod mediante hoc sacrificio cælum in terris quadam anticipatione possident homines, dum ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum cæli & terræ conditorem ? Hoc sedulò contemplare & erubescere, quod adeò tepidè, & irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Exten-

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quam malè ubique Deo serviant homines, quot peccata committant: quam pauci sint Religiosi qui perfectioni sedulò incumbant: quam multi qui in rebus vanis & otiosis jugiter occupati vix unquam pe Deo cogitant & loquuntur. Ideò tactus dolore cordis intrinsecus ardorem & affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum quem plerique mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tum sacrificium ea devotione offerre satagas, ut Dominus si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quodammodò recreatus, eorum omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex altera verò parte in cælum animo ascende, & considera quanto fervore cælites universi Deum ament, & quam suavi harmonia ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, & similes elice amoris ac laudum
affe-

TRACT. ASCETICUS. 53

affectus: sed cave, ne vocis tuæ ac morum cacophonia Beatorum dulcissime concinentium concentum perturbes.

Cum hoc sacrificium Christi passionem & mortem repræsentet, veluti quadam imago & actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëtarum tragædiæ, sed realis & substantialis, exprimens incurrente passionem illam & mortem euentam, ex qua omnia bona tua & aliorum, omnesque thesauri divinæ gratiæ profluxerunt. Solerter itaque adverte, quam fervida devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores huius tragædiæ SS. Trinitas, humanitas Christi in cælo, Angeli, & animæ beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac celestium civium purissimos oculos possit offendere. Id vero assequens, si perpetuam in te inopis corporis afflictionem, & passionum mortificationem expelles, vivamque memoriam in te conservaveris accerbissimorum

simorum Christi cruciatuum, quos hoc sacrificio commemoras & repræsentas, & eosdem aliis proposueris morum ac vitæ severitate.

CAPUT IV.

De his quæ Missæ celebrationem proximè antecedunt.

§. I.

De necessitate præparationis.

ANte orationem, ait Sapiens, *præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum.* Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non præmissâ diligenti & accurata præparatione: quanto magis eundem sua temeritate & audacia irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque suscipere imparatus præsumet? Et si Rex aut Princeps magnæ potentiæ tibi, ô Sacerdos, significasset, ut illi hospitium crastina die para-

TRACT. ASCETICUS. 55

patares, quantâ solitudine expurgate
domum & ornate satageies, totam et-
iam noctem ducens in somnem, ne quid
ille veniens incompolitum & indeco-
rum reperiret? Nunc verò Rex Re-
gum, & Dominus dominantium man-
dat tibi per Prophetam dicens, *Præpa-
rare Israël in occursum Dei tui*, quia
ecce ego veniam, & manebo in me-
dio tui. Vide ergò & considera, quan-
tâ diligentiam thalami tui tergere sordes
debeas, quali apparatu ipsum ornare,
quo dignus fias à tanto hospite visita-
ri. Talem se Deus exhibebit animæ
tuæ, qualem se illa præparaverit ei:
quantumque tu apposueris ad diligen-
tiam, tantum ille adjiciet ad gratiam.
Vetus parœmia est, *Adoraturi sedeant*,
quâ paratum purgatumque animum
ad Deum afferre monemur. Quidam
etiam Ethnicus ait, *Dimidium facti,*
qui bene cœpit habet: in singulis enim a-
ctionibus id imprimis curandum est,
ut rectâ ordiamur. Omnium autem
optima præparatio, & magis necessaria
illa

illa est, quæ in puritate & sanctitate
vitæ consistit; cum quicquid agis, quic-
quid cogitas, quicquid moluis, ad hunc
scopum refers, ut vivas vitâ Divinâ,
teque dignum reddas hoc cœlesti con-
vivio. Sicut enim fructus frequentis
celebrationis in hoc præcipuè attendi-
tur, ut quotidie crescas in humilitate,
patientia, mundi contemptu & chari-
tate: ita vera præparatio in hoc sita est,
ut quotidie aliquid vitii deponas, ali-
quid virtutis acquiras, donec possis
cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam
non ego, vivit verò in me Christus.* Et
illis quidem, qui Deo jugiter adhæren-
tes mentem habent rebus divinis exer-
citatam, non erit difficile sanctioris
vitæ incremento se ad dignè celebra-
ndum rectè disponere: aliis verò, quo-
rum major numerus est, qui minus i-
donei sunt ad animum sursum erigen-
dum, varia Sancti Patres documenta
præscribunt, quibus adjuti ad Deum
accedant tali curâ, & dispositione, quæ
tanto mysterio digna sit. Quædam ex
his

TRACT. ASCETICUS. 57

his jam suprà à nobis tradita sunt : alia
infra explicabuntur.

§. II.

*De præmittenda confessione sa-
cramentali.*

FOrmidabilis est, & non sine horrore
audienda Apostoli comminatio di-
centis : *Quicumque manducaverit pa-
nem hunc, vel biberit calicem Domini
indignè, reus erit corporis & sanguinis
Domini.* Quare celebrare volenti revo-
candum est in memoriam eandem
præceptum, probet autem, *ipsum homo,
& sic de pane illo edat, & de calice bi-
bat, qui eum manducat & bibit indi-
gnè, iudicium sibi manducat & bibit.*
Et quidem probatio omninò necessaria
est, ut nullus sibi conficius mortificæ la-
bis ad sacrificandum præsumat accede-
re, non præmissâ sacramentali confes-
sione quantumvis sibi contritus vi-
deatur ; alioquin panem vitæ in mor-
tem & condemnationem accipiet. Ut
verò ex hoc divino convivio, quod san-
ctis

Etis animabus inexplicabiles præbet delicias, mens abundantius reficiatur, non solum à mortalibus, sed etiam à venialibus culpis, & ab omni terreno affectu eam expugare oportet, & puram ac vacuum Deo exhibere gratiæ suæ donis implendam, & exornandam. Hac de causa boni Sacerdotes, quos te imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomada animo verè contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quod si nihil Sacramento pœnitentiæ expiandum occurrat, intensum nihilominus contritionis actum de totius vitæ delictis elicere non omittes, quia cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas, & nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: satius enim est intimè de iis dolere, & per devotam
cordis

TRACT. ASCETICUS. 59

cordis ad Deum conversionem eas expiare, quam in iis ad instar historiarum sine proposito emendationis, sicut ut plurimum contingit, enarrandis immorari. An verò expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status poenitentis notior sit Confessario, non est una Magistrorum spiritualium sententia, tutior tamen & communior est oportere eas extra Sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui se prolixè de iis accusant, quæ peccata non sunt, ut de pravis habitibus, & passionibus & de circumstantiis impertinentibus; quod sint superbi, inacundi, & proni ad malum; quod Deum non amaverint ex tota cordis intentione, & alia ejusdem generis multa, de quibus & aliis ad confessionem pertinentibus, suadeo, ut omninò legatur tractatus S. Bonaventuræ de modo confitendi, & puritate conscientiarum. Confessioni autem duplex præparatio præmittenda, remota & proxima. Remota in hoc consistit, ut
per

per vigilem cordis custodiam, profundam tui cognitionem, & exactam discussionem, tam comparare studeas conscientiae teneritudinem & puritatem, quae committos defectus statim sentiat, & fideiiter memoriae suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, & quotidianum in examen sic instituire, ac si statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur: nam primò gratiam efficacem petere debes, omnia peccata agnoscendi, detestandi & emendandi: tum in memoriam revocanda quaecunque ab ultima confessione commissa sunt: Deum de singulis actum doloris eliciens cum firmo constantique proposito ab his deinceps abstinendi, & satisfaciendi. Quod si peccata leviora sint, quia omnia coningere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem & conaberis, quoties ad confessionem accedis, aliquod ex his deponere, in quod frequentius labi soles.

S. III.

Modus confitendi.

Quandoquidem hujus Sacramenti pars essentialis eaque præcipua est dolor & contritio ob admittâ facinora. huic maximè insistes, præmissâ brevi consideratione alicujus motivi ejusdem contritionis, qualia hæc sunt. 1. Gravitâs peccatorû, quibus offenditur Deus. cujus bonitas infinita nec levissimè quidem lædenda foret, etiam ob salutem totius mundi. 2. Atrocissima damna, quæ tam in ista quàm in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas judiciorum Dei sæpè ingratos deferentis, & tepidos evomentis. 4. Brevitas & incertitudo temporis gratiæ, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria æternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te à peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi à Domino collatorum, pro quibus turpissimum est, non te gratum bene vi-

D vando

vendo exhibere. 8. Sublimitas æterni præmii, & facilitas mediorum ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei, infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attentè consideraveris, facilè poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem dispositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi Sacerdotes adesse putabis, visibilè unum, alterum invisibilè, qui penetralia cordis intuetur. Ideò humillimè quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes, & gratiam bene confitendi, præmissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magnâ interiori & exteriori reverentiâ, quanta Judici solet à reo exhiberi, peccata tua Sacerdoti qui Christum Judicem præsentat, confiteberis nudè, sincerè, humi-

TRACT. ASCETICUS. 63

humiliter, non ex habitu & consuetudine plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum verò Sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque à Christo seu filium prodigum osculo excipi, novâ stolâ ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis, *Remissa sunt tibi peccata tua, jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta : *Nunc coepi,* & incipies ab illa hora vitam sanctius instituere.

Post confessionem id quod impostum tibi fuerit pro satisfactione statim persolves, Deoque offeres in unione passionis Christi, & satisfactionum omnium Sanctorum. Deinde examina- bis an vera fuerit contritio elicitâ, an intima cordis penetraverit, an diligen- tem discussionem præmiseris, an culpa- rum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignavia ignos- cas, an teipsum arguas, an ad seriô præ- nitendum impellâs.

*Oratio ante confessionem. & actus
contritionis.*

AD te, piissime Jeshu, refugium meum
& consolatio mea, ad te mœrens &
tristis venio, recogitans tibi annos meos
& delicta mea in amaritudine animæ
meæ. Ad te verba doloris effundo, mi-
sericordiam tuam implorans, ut facias
opus tuum, quod est miseri & parce-
re, tollens peccata mea, quæ sunt maxi-
ma miseria mea. Ne despicias voces &
singultus ovis perditæ & filii prodigi ad
tuam pietatem redeantis de regione
longinqua, non enim lætaris in perdi-
tione morientium, qui ut ego non mo-
reter, mortem subite dignatus es. Ver-
mis terræ retribuui tibi mala pro bonis:
& heu quot mala & quàm gravia pec-
cata pro tantis & tam eximius bonis. Et
tamen loquens ad sponsam tuam præ-
varicauit animam meam, postquam
fornicata est cum amatoribus multis,
ut reuertatur ad te & suscipies eam, quia
in misericordia tua super omnia opera tua;
& ma-

TRACT. ASCETICUS. 65

& major est bonitas tua, quam iniquitas mea. Surgo igitur & venio ad te corde contrito & humiliato : venio ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio sicut cervus ad fontes aquarum : venio ut illuminer, ô lex mea, & amem te, & confitear aduersum me iniquitiam meam. Emitte lucem tuam & veritatem tuam, & illumina mentem meam, ut omnia mala mea, quæ commisi, & bona quæ omni ostendit cognoscam, & integrè confitear : nec me permittas computrescere in sordibus meis, tu qui omnium miseris, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Fac me assuetam mala relinquere, & tibi p'æsentis operibus occupari, ut ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet : & sicut fuit sensus meus ut errarem à te, decies tantum iterum conuersus requiram te. Doleo benignissime Iesu, de omnibus & singulis peccatis meis, eaque detestor super omnia mala, non solum modo & imperfecto corde meo, sed corde etiam & affectu omnium verè pœnitentium.

ex gratuito tui amore, quia Deus es infinito amore dignissimus: firmiterque propono quælibet potius subire mala, quam iterum peccato consentire. Exactissimè item confiteri volo, tibi & proximo integrè satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quicquid verò mihi deest, suppleat mors tua, sanguis tuus. & superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, & gratiam mores meos corrigendi, & in bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, & separa à me quicquid displicet majestati tuæ. Purifica omne quod tibi placet in me, ut in te vivam, non in me; & in te moriar ac propter te, salvator meus. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

S. V.

Oratio post Confessionem.

Gratias ago tibi Domine Pater, &
dux

TRACT. ASCETICUS. 67

dux vitæ meæ, quia non secundum peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam iudicio, & projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantam habuerunt pro peccatis suis sanctus Propheta David, vir secundum cor tuum, S. Petrus Princeps Apostolorum, ac reliqui pœnitentes: quàm libenter totus in lachrymas diffuerem, donec lavarentur iniquitates meæ, & ostenderes mihi placatum vultum tuum! Sed facta est anima mea sicut terra sine aqua tibi, & aruit sicut testa virtus mea: cumque omni virtute destitutus sim, hoc solum habeo residui, ut oculos meos extollam ad Redemptorẽ meum, ejusque lachrymas offeram tibi, quas ille pro me uberrimè effudit, ut iis placatus aperias mihi januas misericordiæ tuæ, & suscipias me servum fugitivum venientem ad te, & ab inimicis fugientem. Respice in me & miserere mei, Domine patiens & misericors, loquere

ad petram cordis mei, & percore virgā
virtutis tuæ, ut fluant aquæ compun-
ctionis, aquæ salutare, quibus sanabi-
tur & dealbabitur anima mea. Confir-
ma hoc quod operatus es in me, tibiq,
grata & accepta sit confessio mea, at-
que omnem ejus defectum suppleat
pietas & misericordia tua. Misericor-
diam tuam imploro, & veniam postu-
lo cum inviolabili proposito deinceps
non peccandi, & studio virtutum sedu-
lò incumbendi, te mihi vires submini-
strante, qui non deseris sperantes in te.
Ne patiaris diutius me vagari post va-
nitatem vitæ hujus, transeunt enim dies
& dies, anni & anni, & ecce nihil pro-
ficio. Convertere ergò & deprecabilis
esto super me indignissimum servum
tuum, & noli sic attendere malum
meum, ut obliviscaris bonum tuum:
nam si ego commisi unde me damnare
potes, tu non amisisti unde me salves,
& recipias in gratiam tuam, Deus
meus adiutor meus, Qui vivis & re-
gnas in sæcula sæculorum. Amen.

TRACT. ASCETICUS. 69

S. VI.

Directio intentionis ante Missam.

DEus cœli & terræ infinite amabilis,
 & omnium bonorum fons indefi-
 ciens, ego N. omnium notarum miser-
 rimus peccator, & Ecclesiæ tuæ mini-
 ster indignissimus, ante thronum glo-
 riæ tuæ humi prostratus, quam ma-
 ximo possum amoris, reverentiæ, &
 devotionis affectu, volo & intendo ho-
 die sacrosanctum Missæ sacrificium al-
 tissimæ Majestati tuæ, cui soli debetur,
 juxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ offer-
 re, & ex nunc offero, una cum omnibus
 sacrificiis tibi placitis quotquot a prin-
 cipio mundi oblata sunt, & usque ad fi-
 nem offerentur: simulque pretium san-
 guinis & cunctos labores ac cruciatus
 Redemptoris nostri; omnia merita
 Sanctissimæ & immaculatæ Genitricis
 ejus; omnium Sanctorum virtutes, to-
 tiusque militantis Ecclesiæ laudes &
 preces. In unione illius admirabilis sa-
 crificii, quod idem Unguentus tuus in
 ultima

ultima cœna instituit & in Cruce consummavit, factus Sacerdos suæ victimæ, & victima sui sacerdotii: affectu ac nomine ejusdē, totiuq; Ecclesiæ suæ sanctæ, & omnium mecum quocunq; modo offerentium: ex puro tui amore ac desiderio tui beneplaciti semper & in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem, & cultum, & gloriam: in protestationem supremæ tuæ excellentiæ, domini tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis & dependentiæ a te: in cultum patriæ tibi soli debitum, simul cum adorationibus tibi gratissimis ejusdem Christi Filii tui, B Virginis, omniumque Angelorum & Sanctorum. In memoriam vitæ, passionis, & mortis præfati Domini nostri, & in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem & augmentum gloriæ Deiparæ Virginis, omniumq; Angelorum & Sanctorum, eorum præfatum, quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actio-

TRACT. ASCETICUS. 71

nam pro universis beneficiis tuis, quæ
mihi indignissimo peccatori, cunctis-
que hominibus, & omni creaturæ con-
ferre dignatus es. In propitiationem &
satisfactionem pro peccatis totius
mundi, & pro meis specialiter, de qui-
bus doleo, quæque detestor & abomi-
nor super omne detestabile, quia tibi
maximoperè disollicitus cum firmo pro-
posito emendationis. Et quia hoc sa-
crificium vim impetratoriam infinitam
habet, offero illud pro meis, & om-
nium viventium, ac defunctorum ne-
cessitatibus: & primò quidem fru-
ctum quem possum & debeo illi prin-
cipaliter applico, pro quo celebrare in-
tendo, & si fortè contingat cum non
indigere, vel non esse capacem, opto &
volo hunc fructum ad N. derivari:
cum applicatione indulgentiarum mi-
hi vel tali defuncto. Secundariò au-
tem sine ejus præjudicio, pro quo of-
ferre primariò teneor vel intendo, offe-
ro pro omnibus mihi peculiariter com-
mendatis, pro N. & N. pro tali gratia
obtinenda.

obtinenda, & pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignū famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas tibi serviendi, & in amore tuo usque in finem perseverandi, Amen.

§. VIII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

MEmento Domine per viscera misericordiæ tuæ, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denuò offero, per merita B. Virginis, & omnium Sanctorum; memento Ecclesiæ tuæ sponsæ tuæ, auge in ea puritatem fidei & munditiem sanctitatis, & labore virorum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarū. Conserva eam quietam & tranquillam, & portæ inferi non prævaleant adversus eam. Hostium ejus elide superbiam, & gentes à fide alienas veritatis tuæ splendore collustra, ne pereant tot imagines tuæ, pro quibus pretiosus Filius tui sanguis effusus est. Da Summo Pontifici nostro N. cor docile,

TRACT. ASCETICUS. 73

docile, da Spiritus sancti abundantiam,
 ut populo sibi commissio verbo & e-
 xemplo præluceat. Intende oculos pie-
 tatis tuæ in universos Ecclesiæ Præsu-
 les & Pastores, & fac eos super gregem
 sibi commissum fideliter excubare. Ad-
 delto Parochis & Presbyteris, & omni
 clero, ut nulli præbeant scandali occa-
 sionem, diligant puritatem, & ea se-
 quantur quæ pacis sunt. Esto propitius
 omnibus Religiosis, quos separasti tibi
 in hereditatem de universis populis
 terræ, da illis continuum in virtute
 profectum, vectorumque ac regularum
 exactissimam observantiam. Da huic
 domui bonorum temporalium suffi-
 cientiam, & spiritum excita in Prælati-
 bus nostris, & in cunctis fervorem accende.
 suscita in Ecclesia tua strenuos opera-
 rios, qui eam verbo fideliter pascant, &
 exemplo confirmant. Da eis rectam
 mentis intentionem, zeli sinceritatem,
 contemptum sui, animi robur, virtutis
 constantiam. Effunde miserationes tuas,
 Domine Princeps Regum terræ, in

E omnes

omnes Reges & Catholicos Principes,
 eisque tribue in obedientia fidei & Ec-
 clesie perseverantem famulatum, sub-
 ditorum curam, justitie zelum, mu-
 tuam pacem & observantiam manda-
 torum tuorum. Tuum etiam auxilium
 cunctis Magistratibus præbe, ut paca-
 ta gubernatione subjectos regant, te in
 omnibus judiciis suis timeant, tibi que
 jugiter placere contendant. Da omni
 statui Ecclesie abundantiam gratiarum,
 ut unusquisque in ea vocatione,
 in qua vocatus est, tibi digne & lauda-
 biliter famuletur. Da Virginibus ca-
 stitatem, Deo dicatis continentiam,
 conjugatis sanctimoniam, pœnitenti-
 bus indulgentiam, viduis & orphanis
 sustentationem, pauperibus protec-
 tionem, peregrinantibus reditum, navi-
 gantibus portum: justis perseveran-
 tiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut
 ferveant, malis & peccatoribus, qua-
 lem me dolens esse confiteor, ut con-
 vertantur. Conserva cœlum in salu-
 britate, terram in fertilitate, fructus in

TRACT. ASCETICUS. 75

maturitate, mundum in providentia
 omni ex parte sufficienti. Respice om-
 nes aegrotos, afflictos, tentatos, agoni-
 zantes, & in aliquo periculo vel neces-
 sitate constitutos, & da illis auxilium,
 remedium, consolationem, prout ex-
 pedit ad gloriam tuam & illorum salu-
 tem. Supplex item oro te, benignissi-
 me Deus, pro omnibus inimicis meis,
 quos intimè diligo: pro iis qui me of-
 fenderunt, vel quos ego offendi aut
 scandalizavi, ut eis in omnibus bene-
 facias, & pectora eorum sancto igne
 tuæ charitatis succendas. Miserere o-
 mnium pro quibus orare debeo, vel
 qui se commendaverunt indigais ora-
 tionibus meis, omnium præcipuè con-
 sanguineorum, affinium, amicorum,
 benefactorum meorum N. & N. Exau-
 di preces & vota ipsorum, & subveni
 eorundem ad te clamantium necessita-
 tibus. Oro te quoque pro tali re & ne-
 gotio N. N. ut felicem exitum sor-
 tiatur, si saluti nostræ profuturum esse
 cognoscis. Memento etiā Domine

Rex æternæ, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum præsertim N. & N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiarum tuarum, & citò purgatas in conspectu tuo admitte. Pro me ipso tandem in felicissimo peccatore clementiam tuam humillimè imploro, ut per virtutem hujus sacrificii universa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altius clamantem quam sanguis Abel, & in virtute hujus oblationis miserere servi tui secundum magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despiciere, & amare cœlestia. Posside me jugiter secundum beneplacitum tuum, ut te in omnibus & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire, Amen.

TRACT. ASCETICUS. 77

§. VIII.

*Specialis oblatio sacrificii quatenus
est Latreuticum.*

SANCTA Trinitas unus Deus, rerum
omnium principiū & finis, cujus po-
tentia, sapientia, bonitas, & magnitudo
incomprehensibilis est, toto corde &
corpore prosternatus adoro te; tibi que
hodie sacrificium offerre intendo cor-
poris & sanguinis Domini mei Jesu
Christi pure propter te, ad maiorem
tui gloriam, in protestationem supre-
mi domini tui in omnes creaturas, &
nostre subjectionis ac omnimodæ de-
pendentiæ a te: in recognitionem ius-
titie tue perfectionis, beatitudinis &
gloriæ, omniumque operum tuorum,
quæ summopere gaudeo à nulla crea-
tura dignè posse æstimari, nisi à te Pa-
ter omnipotens, æterne Deus, & ab U-
nigenito tuo Salvatore nostro, quite-
cum & cum Spiritu sancto unus est
Deus, unus est Dominus: quem ideo
tibi in sacrificium laudis offero tuâ in-
finitâ maiestatem dignissimum, in cul-

tum latriæ tibi soli debitum, cum orationibus obsequiis, laudibus & adorationibus, quibus te olim glorificavit interis: una cum meritis, laudibus, & adorationibus Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Angelorum, & Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terræ, & opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te, & aspicere altitudinem cœli? Christi igitur Filii tui, & omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine & affectu abjicio me corpore & spiritu ante thronum Divinitatis tuæ; ut intelligat universus orbis, me esse opus manuum tuarum, & tanquam nihilum ante te. O quam gratū & jucundū mihi foret per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare! Sed quia plerique te non cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, teque humillimè deprecor, ut hanc oblationem filii tui suscipere digneris in supplemen-

tum

TRACT. ASCETICUS. 79

tum peccatorum & blasphemiarum,
quibus perditī mortales te offendunt si-
ve in terra, sive in inferno. Tibi gloria
in sæcula, Amen.

§. IX.

*Oblatio sacrificii quatenus est Eu-
charisticum.*

GRatias ago tibi Domine Deus om-
nium bonorum fons & origo, pro
maximis & innumerabilibus beneficiis
tuis, pro quibus omnibus & singulis
infinita tibi & interminabilis gratiarum
actio singulis momentis temporis &
æternitatis deberetur; sed quia minor
sum sine ulla comparatione minimo
beneficiorum tuorum, nec ulla creatura
reperiri potest, quæ tuæ inexhaustæ bo-
nitati dignas valeat referre gratias: U-
nigenitum Filium tuum tibi unice di-
lectum Divinæ majestati tuæ in sacri-
ficium eucharisticum humillimè offe-
ro, unā cum omnibus obsequiis, laudi-
bus, & gratiarum actionibus ipsius ac

Beatissimæ Matris ejus, omniumque
Sanctorum & electorum tuorum. Spe-
cialiter autem gratias tibi hoc sacrificio
persolvere intendo, ex totis præcordiis
meis propter magnam gloriam tuam,
proque omni gaudio quod tu templo
beatus intra te percipis perenni & inter-
minabili fruitione ex æterna generatio-
ne Filii tui; & à te atque ab eo proces-
sione Spiritus sancti, & ex perfectioni-
bus tuis quarum non est numerus, &
quas nemo comprehendere potest. Pro
omnibus item misericordiis & mirabi-
libus tuis, quæ per Filium tuum extra te
operatus es, & semper operaberis. Pro
eiusdem Incarnatione, & pro inex-
haustis sapientiæ, scientiæ, meritum,
& gloriæ thesauris, quos in sanctissima
ejus Humanitate absconditi: pro-
que illa singulari pietate, quâ eum
mihi in Patrem, ac Doctorem, in Dû-
cem ac Redemptorem concessisti; &
pro omni fructu vitæ, Passionis &
mortis ejus. Pro immensis gratiarum
opibus, quas Beatissimæ ejusdem
Geni-

TRACT. ASCETICUS. 81

Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, & protectricem laique dignatus es: pro ejus electione, immaculatâ conceptione, admirabili maternitate, gloriosâ in cœlum assumptione, omni que gratiâ & gloriâ, quâ illam in terra & in cœlo honorificasti: & pro omnibus beneficiis, quæ ipsâ intercedente toti terrarum orbi, ejusque devotis clientibus contulisti & conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorû exercitibus, quorû numerum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tui gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiiis donis, quibus Sanctos & electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie sancta Ecclesia veneratur, quorum meritis & doctrinâ ipsam Ecclesiam ædificasti, hæreses & schismata contrivisti, & omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reple, quos ad apicem perfectionis efficaciter

ter trahis, & ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis. Pro inexplicabili patientia, qua peccatores toleras, ad te invitas, & auxilia illis necessaria suppeditas ut convertantur. Pro singulis beneficiis, quæ omnibus viatoribus, amicis & inimicis meis, fidelibus & infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus & insensibilibus contulisti. Pro gratiis gratis datis ad Ecclesiæ utilitatem, quas licet non omnes singulis dederis, dedisti tamen ut sint in omnibus, ut quod singuli in se non habent, in aliis habeant; spiritus enim tuus dividit singulis prout vult. Pro infinito amore, quo me prosequutus es eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus & immaculatus in conspectu tuo : quodque tempore præfinito ex abyssu nihili eduxeris me, & nasci feceris in Ecclesia tua, extra quam non est salus. Quod me dono tuæ gratiæ per baptismum ditaveris, & animam meam præclarissimis virtutum habitibus

TRACT. ASCETICUS. 83

habitus exornaveris : quod perpetuò assististi mihi conservans me, & præservans à multis periculis & adversitatibus admirabili tua providentia : quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum, & operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, quâ me redemptum pretioso sanguine Filii tui è seculo nequam eripuisti, & cum in peccatis jacerem excitasti illustratione tuâ, & vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter poenitentiam. Pro sublimissima sacerdotii dignitate, ad quam me prorsus immerentem elevasti : & pro multis præclarissimis donis naturæ & gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem, totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtractionis, & pravas sanationes

ctiones: quod cum aliquando me tentati permisti, viam tamen & fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis præueniens me in miserationibus tuis. Quod victum & vestitum, & alia necessaria ad decetiam status mihi copiose præbueris: quodque omnia propter me regere & conservare non desinas. Quod ut validius me traheres ad te, aliquot mihi corporales ægitudines, angustias animi, & adversitates immisisti, ac mirabili vicissitudine consolationum & desolationum erudiens me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quod per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle, & operari quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam, præparata electis tuis gloriam perfruar in æternum. Hæc & alia multa fecisti mihi Domine Deus meus, vita & dulcedo animæ meæ, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi

TRACT. ASCETICUS. 85

tibi gratias agere : sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Quis enim ego sum filius iræ, & abyſſus tenebroſa, ut tantis beneficiis par eſſe poſſim ? Calicem igitur ſalutis accipiam, & hoc tibi ſacrificium pro me & omnibus immolabo, ut de perceptis hæc digniſſima victima gratias exhibentes beneficia potiora ſumamus, Amen.

§. X.

Oblatio ſacrificii quatenus eſt propitiatorium.

PRocido coram te, Domine, cum tremore & rubore graviliſſimâ onatus flagitiorum meorum ſarcinâ : nec meâ ſolum, ſed & totius populi peccata coram te porto, quia me pro omnibus legatione ſungi juſſiſti, ut quod illi pro ſe non poſſunt, ipſe tanquam mediator merear impetrare. Sed quâ fiducia pro culpis alienis interceſſor veniam ſervus nequiſſimus innumera- bilium ſecierum reus, qui pro tot beneficiis a te ſuſceptis graviſſimas tibi iniurias

jurias & offensas retribui, bonitatem tuam contemnens, & justitiam vilipendens? Iniquitates meae diviserunt inter me & te, & peccata mea absconderunt faciem tuam ne exaudires. Veruntamen ecce revertor ad te dolens & mœrens quod offenderim te: quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condigne satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri JESU Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi, & N. N. atque omnibus peccatoribus veram constitutionem concedas, meque & illos à reatu pœnarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem & mortem ejusdem filii tui, quem semel in Cruce oblatum nunc denuò offero. Ibi enim invenio meritum ejus mare magnum & spaciosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo

omnia

TRACT. ASCETICUS. 87

omnia debita nostra remissione obtentâ expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, & audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam & misericordiam. Attende Domine, & ignosce dolentibus & pœnitentibus. Da gratiam emendationis, & in bono perseverantiam, & cantabimus laudes tuas in sæcula sæculorum. Amen.

§. XI.

Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium.

Quia ineffabili tua pietate & misericordia me indignissimum famulum legatione fungi apud te voluisti pro omnibus hominibus vivis & defunctis, offero tibi Clementissime Pater, hoc tremendum sacrificium, quod vim impetratoriam infinitam habet, pro singulorum necessitatibus & indigentis, ut per passionem & mortem Iesu Christi Salvatoris nostri eorum voces & singultus misericorditer audire,

dire, & partem aliquam auxilii tui singulis largiri digneris. Attende itaque & exaudi pro singulis deprecantem, nec avertas faciem tuam à me propter innumerabilia peccata mea; non enim justificationibus meis, sed in persona Ecclesiæ tuæ, & tibi unice dilecti Filii ad te loqui præsumo. Misere omnium quos fecisti Domine, & reple eos scientiâ ac fide tuâ, ut lauderis cum hæreditate tua. Da omnibus fidem vivam, & ardentissimum in te amorem, & ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes quæ te noverunt, Turcas, Mauros, Idololatrias, Judæos, Hæreticos, Schismaticos, obscurâ nocte infidelitatis sepultos; vindica eos ab erroribus, & illumina corda illorum, ut te cognoscant, & JESUM Christum quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quicquam officiant regno tuo, & propagationi gloriæ tuæ; & libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam

TRACT. ASCETICUS. 89

quam plantavit dextera tua : aufei ab ea omnia scandala, dissensiones & schismata ; ut tandem aliquando fiat unum ovile & unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælati, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonæ conversationis, verbo prædicationis, subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, & sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos Ordines, ut & ipsi luceant coram hominibus, sitque in eis virtutum decus, splendor sanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem & perfectionem, in qua fuerunt institutæ ; da Superioribus zelum disciplinæ, subditis obedientiam, ut professione suâ omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis, ut è cœno peccatorum quamplurimos educant, & ad timorem & amorem tuum perducant. Illumina sapientiâ tuâ

omnes

omnes Reges, & Principes, cunctosque Magistratus, ut subditis sibi populis iustitiam fideliter administrent, pacem diligant. Ecclesiam venerentur, mandata tua custodiant, & de hostibus sanctæ fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos à fame, peste, & bello, à persecutionibus & calumniis, à cunctis periculis & adversitatibus, ab omni necessitate corporali & spirituali, ab omni angustia & calamitate: & illos adjuva quos affligi & tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne finas eos labi, qui in periculo & occasione peccandi versantur: eosque conserva quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut verâ contritione purgati, & amore tuo succensi diaboli insidias evadant, & à damnatione perpetua liberarentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi sine ope tua inde emergere

TRACT. ASCETICUS. 91

gere non possunt , & da illis auxilium
efficax, ut surgant & resipiscant. Om-
nibus item inimicis nostris charitatem
& dulcedinem tuam benignus infun-
de; & libera nos à malorum insidiis. Da
illis quos ego offendi aut scandalizavi
veniam peccatorum & veram emenda-
tionem. Omnes autem amicos & be-
nefactores , consanguineos & affines
nostros illustra gratia tua , succende a-
more tuo , ut te solum quærant , te
solum diligant , omnique tẽpo-
re opera illorum plena inveniantur
in oculis tuis. Da huic congrega-
tioni , ad quam me vocare dignatus
es, bona spiritualia & temporalia, nos-
que & illa administra & dirige, ut cul-
tus tuus, & animarum salus hic semper
vigeat, crescat, & perseveret. Custodi
omnes mihi commissos & commenda-
tos, & pro quibus orare debeo , præci-
pue verò N. & N. rege, & salva eos jux-
ta beneplacitum tuum , ut nemo ex il-
lis pereat. Succurre omnibus, pro qui-
bus me orare tu vis, & ego nescio : pro-

rege

cege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum & nomina ignorem : iustis autem tepidis & imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas, illas praesecum, quæ suffragiis nostris magis indigent, & da illis requiem sempiternam. Mei denique memeto omnium miserissimi & indignissimi, qui gratiæ tuæ auxilio tantò majori præ cæteris egeo, quantò infirmior sum & impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, & ignem amoris accende. Dirige me in veritate tuâ, & da finalem perseverantiam. Per Christum Filium tuum, cui tecum & cum Spiritu sancto est laus & honor in secula seculorum, Amen.

G. XII.

Actus diversarum virtutum ante Missam.

F I D E I.

Q Uis mihi det, suavissime Jesu, ut
sub

TRACT. ASCETICUS. 93

sub candido specierum sacramentalium
velamine vultum tuum intueri possim,
in quem desiderant Angeli prospicere:
Quis mihi det ut pateant mihi fontes
saluberrimi quinque vulnerum tuo-
rum, quæ oculis fidei in tuo corpore
cerno, fontes aquarum viventium in
ablutionem peccatricis animæ meæ? ()
venæ salientes in vitam æternam, ef-
fundite super me aquam gratiæ, quæ
sitim meam satiet, ut gaudio repletus,
& fide viva imbutus exclamen cum
Thoma Apostolo, *Deus meus & Do-
minus meus*. Credo enim firmissima fi-
dere in augustissimo sacramento cor-
poris & sanguinis tui verè præsentem
esse Deum meum, & Dominum meū;
& pro hac assertionem millies mori para-
tus sum. Credo inquam quod in hoc
sacramento corpus tuum gloriosissi-
mum verè adest, sole splendidius, ele-
ctum ex millibus, cum ea integritate,
pulchritudine, majestate, qua in cælo
existit, & qua nulla major concipi po-
test. Ibidem est sanguis olim pro nostra
om-

omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratia & sapientia plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum & scientiæ Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: & quia tu in Patre, & Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus utriusque nexus & amor. Hoc est compendium omnium miraculorum tuorum, hoc summum prædignum omnium creaturarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios & ignes profitebor.

S P E I.

IN te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus & virtus mea, tu refugium & firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim audeam hoc tremendum sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti: De tua igitur benignitate con-

TRACT. ASCETICUS. 95

filius accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum, ut tu me foveas, protegas, corroboret, & faves. Abyſſus nihili mei abyſſum invocat bonitatis tuæ, nam licet peccata mea plurima & gravissima ſint, ea tamen nihil ſunt, quamvis plura & graviora forent, ſi cum miſericordia tua, & pretio ſanguinis tui conferantur. In ipſo reposita eſt tota fiducia mea, & gaudeo quod nihil in me ſit, in quo poſſim conſidere. Miſerere mei, & ſalva me, qui nunquam deſeris ſperantes in te.

CHARITATIS.

○ Quanta vis amoris cor tuum ſuccendit, amantiſſime Jeſu, cum tranſiturus de hoc mundo ad Patrem menſam paraſti nobis habentem omne delectamentum, & omnem ſaporem ſuavitatis. Grande quidem fuit & admirabile opus amoris tui, quod naturam noſtram aſſumere dignatus ſis; ſed longè præſtantius & mirabilius eſt, quod

quod corpus tuum in cibum, & sanguinem in porum reliqueris: in illo liquorem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ tuæ in nos effudit, ut immensa hac dilectione præventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te unicum meum solatium in hoc exilio, unica spes languentis animæ, unica mea fœlicitas, & summum bonum quo in terris fruamur. Amo te toto corde, tota mente, tota virtute: atque utinam omni momento te ferventius semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei, & suspiria cordis mei. Ad te enim trahis omnes vires animæ meæ, dum te ipsum transfundis in me: dum quantum fieri potest me similem tui facis: dum esurientem animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso corpore & sanguine tuo nutris, satias, & saginas. Pro hac tua ineffabili largitate amo te Deus meus, & ut nunquam cessem
amare

TRACT. ASCETICUS. 97

amare te, amorem meum te ipso inflama, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, ut renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & cō amplius amabo, quō uberiorem amandi gratiam infuderis : numquam tamen te amabo, ut dignus es.

DESIDERII.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu : desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudio haurire. Sitio enim Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad te venio, & clamo post te, liberator meus, esuriens & sitiens : miserere mei

F

fili

fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus & inflammata desideria habere, teque semper sistere fontem vitæ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis. Utinam te semper esuiat cor meum panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum; & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissime concupisco cum omni affectu & devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea & thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, & omnia mihi vilescant præter te Deus meus dulcedo mea, & unicum centrum cordis mei.

TRACT. ASCETICUS. 99

GRATITVDINI S.

Quis sum ego bonitas infinita, ut me
 sacris altaribus altare volueris, tibi-
 que offerre de donis tuis sanctum sacri-
 ficiū hostiam immaculatam? Unde
 inveni hanc gratiam in oculis tuis ut
 ostenderes in me divitias misericordiæ
 tuæ? Venite & audite omnes Angeli
 & Sancti Dei, & narrabo vobis quanta
 fecit Dominus animæ meæ. Nam cum
 essem abjectus in domo mea, de pul-
 vere erexit me, & constituit me cum
 Principibus populi sui ut comederem
 panem & biberem vinum in mensa sua
 omnibus diebus vitæ meæ. Quas ergo
 tui gratias agam. Clementissime Jesu,
 Salvator mundi, aut quid retribuam ti-
 bi pro omnibus quæ tribuisti mihi? Ve-
 re enim de te sponso Ecclesiæ illud
 Canticorum intelligitur. *Si dederit ho-
 mo omnem substantiam domus sue pro
 dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu
 omnia quæ habes mihi largitus es, cor-
 pus, sanguinem, animam, & divinita-
 tem tuam: & si ego retribuam tibi om-

nem substantiam domus meæ, corpus, animam, & libertatem cum omnibus quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensi, & inæstimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, & misericors es, & tu nosti paupertatem meam, audeo rogare te, ne despicias manuficulus quod tibi offero in simplicitate cordis mei dicens cum sponsa, *Dilectus meus mihi, & ego illi*. Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ contectio, & quidquid habeo, quicquid sum, quicquid possum tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quicquam mei mihi patiaris superesse.

T I M O R I S.

AD mensam convivii tui à te vocatus & invitatus Domine Iesu, summum bonum meum & felicitatem sempiternam;

TRACT. ASCETICUS. 101

pitena, parere quidem vocanti vellem,
teque amanter & devote suscipere; sed
contremisco valde, cùm meam intueor
foeditatem, contremisco à voce Apo-
stoli tui dicentis : Si quis manducave-
rit panem hunc & biberit calicem Do-
mini indignè, reus erit corporis & san-
guinis Domini. Mira enim res est, &
portento simillima. Pascor cœlesti
pane, quo saturari possunt infiniti
mundi : potor præclarissimo vino, quo
ardentissima Angelorum sitis extingui-
tur; & fame ac siti aresco : omne cœli
gaudium intus fero, & terræ illecebris
irretiri non desino, vanaque solatia à
creaturis emendico, ad Deum excel-
sum fontem omnium bonorum quo-
tidiè accedo, & sub specie panis & vini
ipsum quotidie sumo; & non solum
non rapior cum Paulo in tertium cœ-
lum, sed terræ totus adhæreo, omnis-
que mea sollicitudo terræ famulatui &
componi, nulla cælo. Hæ sunt angustia,
quæ me undique premunt, hæc con-
sternatio mea magna nimis. Vereor

enim, ne quod in salutem constitui, in iudicium & condemnationem accipiam. Nunquid ergo fugiam à facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adamo, eò quod nudus sim, & audierim vocem tuam? Absit. Scio enim quia major est misericordia tua, quam miseria mea: major est clementia tua, quam iniquitas mea. Si fœdus, si infirmus, si nudus sum: tu me potes mundare, sanare, vestire. Ad te igitur cum timore, & tremore confugio, ut me vestias, sanes, & purifices. Abstrahere cor meum à cæteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas & afflictio spiritus. Sentiat mens mea dulcedinem præsentis tue: gustet quam suavis es, ut amore tuo capta nihil querat extra te, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime, & incomprehensibilis Deus, quis es tu, & quis sum ego, ut digneris venire ad me, mecum epulari, & mansionem
apud

TRACT. ASCETICUS. 103

apud me facere ? Heu quanta est dignatio tua , quanta miseria & ingratitude mea ? Tu Rex Regum & Dominus dominantium , qui respicis terram & facis eam tremere : tu fons sanctitatis , coram quo Angeli non sunt puri : tu Sol claritatis æternæ , qui lucem habitas inaccessibilem : ego verò animal immundum , omnium calamitatum ludibrio expositum , insanis perturbationum motibus agitatum : omni vanitati , subjectum , vas contumeliæ , filius iræ & tenebrarum . Et quomodo potest lucis tuæ ad tenebras meas esse conventio ? Quomodo præsumam ad te accedere vermiculus terræ , in quo nullus ordo , sed sempiternus horror inhabitat ? Qua fiducia coram te apparebo , iustissimè Iudex , ante cujus conspectum columnæ cæli contremiscunt ? Longe enim recessi à te , qui tamen ubique es , & miserabilis anima mea , quam tibi in baptismo desponsaveras , fornicata est cum amatoribus multis , te repudians Creatorem & Redempto-

rem, ut fallacibus creaturis adhereret. Tu me segregasti ex utero matris meæ, & vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctrinæ & vitæ splendore: ego verò in tenebris vixi; non sapiens quæ tua sunt, sed quæ super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, & suspiravi ad ollas carnum Ægypti. Tu potasti me sanguine tuo, & converti me ad poculum Babylonis. Verumtamen ego loquar ad te, cum sim pulvis & cinis. Respice servum tuum & suscipe me, quem tam amanter invitas ad te. Jam enim cognovi, quia sine te nihil sum, nihil possum: & extra te non est salus nec vita. Projice ergò post tergum tuum omnia peccata mea, & amplectere me quamvis indignissimum gratia tua, ad te revertentem, juxta verbum Prophetæ tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contritus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

*Commemoratio Dominica Passionis
ante Missam.*

SÆpè dictum est in hoc incruento sacrificio cruentum illud, quod semel in Cruce peractum est, non verbis sed re ipsa representari: una siquidem & eadem est hostia, idem qui per sacerdotis ministerium offert, idem Christus qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eò quòd mortuus censeatur in figuris animalium, quæ in ipsius memoriam mactabantur: ita non immeritò eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirum suæ mortis representatione, quæ duratura est, donec Mundus durabit. Idedò sancti Patres mortis Christi memoriam hoc sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant dicente Apostolo, *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat* hoc ipsum, a item

idem Salvator noster præcepit, cum instituto hoc sacramento ait, *Hoc facite in meam commemorationem.* Quæ verba Seraphicus Doctoi sollicitè expendens libro de puritate conscientia cap. 9. existimat sacerdotē nullatenus debere Missæ sacrificium celebrare, quin prius passionem & mortem Domini commemoret. Id, inquit, quod pro me ipso retineo, est verum illius qui hoc sacramentum instituit, quem non credo illud frustra proculisse. Dixit enim: *Hac quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quod quoties volo id agere, quod ipse instituit, & modo prædicto reliquit, timeo nequaquam sine remorjū conscientia ac præjudicio anima ad illud posse accedere, nisi præmemorata ipsius instituentis charitate, ac ejus passione & morte, in cujus memoriam perpetuò recolendam illud sacramentum debere confici & percipi ipse præclare asseruit & injunxit. Da ei dos itaque, cum ad sacramentum faciendum se præparat, fascicu-

TRACT. ASCETICUS. 107

lum sibi colligat ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini, & inter ubera sua collocet, cordisque medullis inserat; mente & affectu sedulo revolvens omnia tormenta, quæ ille pro salute nostra perpessus est. Hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeat: & hæc sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, & hunc crucifixum. Cum verò ad altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

O R A T I O.

MEmoria memor ero, clementissime Pater, & tabesceat in me anima mea: omniumque dolorum & passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus & lacrymis recordabor, quia ipse salus & vita mea ante oculos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea & totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tibi misisti in miseratione multa ad altare crucis immolandam pro nobis, hanc tandem tibi nunc offero, passionem
 eius

eius & mortem recolens ac repræsentans, sicut ipse præcepit, cum dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & obedientiæ. Respice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones, & iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, & intueri speciosum forma præ filiis hominum opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctiōibus transfossū, & percussionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis fœdatis, à lapsis exsas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos, & ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissima cruciatum, & felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, & humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia

TRACT: ASCETICUS. 109

chia amabilissima funibus devincta, & in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentiſſimas duriffimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruci tandem affixos. Vid. corpus venerabile pro nobis in cruce ſuſpenſum, vulneratum, mortuum & ſepultum. Vide ſanguinem precioſiſſimum uſque ad minimam guttam pro noſtra ſalute miſericorditer effuſum. Hæc enim tibi offero & repræſento, omni quo poſſum devotionis affectu ſuppliciter orans, ut ipſa Mater, qua Filium tuum pro nobis tradidisti, omnibus malis compellat, pro quolibet ille factus obediens uſque ad mortem, crucem autem dignatus eſt. Amen.

§. XIV.

Oratio ante Miſſam ad Patrem.

R Eſpice clementiſſime Pater, de ſanctuario tuo, & de excelsis caelorum habitaculo, & intueri hanc immaculatam hoſtiam, quam tibi offert magnus Pontifex noſter Jeſus Chriſtus Filius

G

tuus

tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum; & esto placabilis super multitudinem malitiarum nostrarum, quia vox sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est iustitia mea, & sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam a peccatis meis, & respice in faciem Christi tui: ejus enim meritum officio ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, tenet conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te, ne desipias mihi creditæ dispensationis officium, licet in me boni operis testimonium non agnosceas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te & populum tuum, ne me repellas a tua pietate cum divini illius donis tuis venientem ad te, ut inculpate accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operari protectione benigni Filii tui, & illuminatione Spiritus sancti tui, atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiat, te præstante, Deus meus, Patris misericordiarum, qui cum eodem

Filio

TRACT. ASCETICUS. 111

Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. XV.

Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum.

GRatias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate, qua transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsus regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissima corporis & sanguinis tui, ut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & secreto illius nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, & cum cæteris commensalibus tuis epulari? atq; utinā ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinata affectione perfectè emendatus eadem, ut ad hanc mensam supercœlestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentia, & omnium

virtutum decore exornatus. Sed quia
miserrimus ego sum, & omni ornamen-
to destitutus, obsecro te in primis be-
nignissime Salvator, cujus charitas im-
mensa est, bonitas infinita, ut sanguine
tuo animam meam lavare, & super ni-
vem dealbare, meritis tuis induere, illo-
que igne ardentissimi amoris succende-
re digneris, qui te à nobis discessurum
compulit ad hoc vivificum convivium
instituendum. Obsecro deinde beatissi-
mam Virginem Matrem tuam, & om-
nes electos tuos, ut tibi pro me offerant
charitatem, fidem & devotionem, qua
hoc Sacramentum susceperant ab ini-
tio institutionis ejus usque in præsen-
tem diem. Et quia particeps ego sum
omnium timentium te, offero tibi om-
nium sacerdotum, omniumq; fidelium
hac die celebrantium & communian-
tium pietatem & puritatem. Offero
omnium justorum ab origine mundi
usque ad ejus consummationem vir-
tes & merita, ac pios affectus erga te,
dulcissime Jesu, in venerabili Sacra-
mento

TRACT. ASCETICUS. 113

mento existentem : firmissimæ nimirum fidei, & vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo mysterio credendæ sunt : perfectissimæ charitatis, & intimæ tecum familiaritatis : famis & flagrantissimi desiderii te omne bonum suscipiendi : filialis fiducia & spei de tua misericordia tantum mirabili modo declarata : zeli divinæ gloriæ & dilectionis proximi, pro cuius salute hoc sacrificium offertur : admirationis tantæ dignationis, & profundissimæ humilitatis : gaudii & iubilii in te & de te : laudis, gratitudinis, adorationis, & devotionis. Hos inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiæ meæ, & eos si possem elicerem cum maxima intentione ad laudem & gloriam tuam quia dignus es. Suscipe Domine hoc desiderium meum, meritisque placatus electorum tuorum, ne à mensa tua repellas me, ut cum hoc cibo satiatum, hoc recreatus potu vitam habeam, & abundantius habeam, hic & in æternū, Amen.

Alia Oratio ad eundem.

Veni Domine JESU, unica salus animæ meæ & infunde pectori meo multitudinem dulcedinis tuæ, ut nihil amem, nihil deliderem præter te. Veni gaudium & fœlicitas mea, veni spes & robur meum, quia tecum sunt divitiæ & gloria, tu vita & consolatio mea, tu paradîsus voluptatis. Atque utinam te veniente ad me vertantur mihi in amaritudinem, omnes mundi deliciæ, ut tibi unitus in hoc cœlesti convivio à te nunquam separer in æternum. Frustrâ expenderem argentum meum non in panibus, & laborem meum non in saturitate, licet omnes Ægypti escas compararem, si carerem hoc pane, qui præbet delicias Regibus, & vino tuo destitutus essem, cujus suavitas in infinitum excedit omnia hujus sæculi oblectamenta. Et unde mihi tantum bonum, ut tecum epulari merear, Rex tremendæ majestatis, ego indignissimus servus tuus, qui quotidie pecco & incorri-

TRACT. ASCETICUS. 115

corrigibilis persevero : Sed major est in
 infinitum misericordia tua , quam mi-
 seria mea : & tu dulcissima refectio
 mea me in virum alterum transformas,
 & verbo virtutis tue sanas omnes lan-
 guores meos. Ad te igitur venio de tua
 pietate confusus , & in te sperans non
 confundat. Lætifica animam servi tui,
 & supple quod mihi deest , tu benignis-
 sime Salvator , qui omnes ad te vo-
 care dignatus es, dicens : *Venite ad me
 omnes qui laboratis, & onerati estis, &
 ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia
 in te sunt omnes cæli deliciæ ex copio-
 sissimo flumine gaudiorum Dei cum
 tanta plenitudine emanantes, ut omnes
 dignè ad te accedentes inexplicabili læ-
 titia replere possint. Unimtime tecum
 animam meam, & fac me dignum, ut
 huic mensæ supercœlesti cum debito
 virtutum ornatu assideam, & dulcedine
 perfruat præsentis Divinitatis, Amen:

S. XVII.

Oratio ad Spiritum sanctum.

Veni sancte Spiritus, amor Patris &
 Filii,

Filii, mundator, Iherum, curator vul-
nerum, fortitudo fragilium, mœren-
tium consolator, fulgor intellectus, &
vindex libertatis. Veni è patria fœli-
citatís, & cordis mei penetralibus tam
potenter illebere, ut vitia omnia & de-
fectus tuo igne consumas, & omnia
peccata mea remittas. Emitte in ani-
mam meam lucis tuæ radium, quo il-
luminante intellectum, quæ tibi sunt
placita videam: quo affectum inflam-
mante ad ea prosequenda tota virtute
incumbam. Fac me dignum sacris
altaribus ministrum, meque tormente
tuæ voluptatis inebria, ut cœlesti sua-
vitate in hac devinissimâ men â degu-
sta â nihil vœnata mundi dũcedinis
liberè amplius degustare. Imbuat me
& perficiat septiformis Spiritus tuus, &
ad illum scientiæ gradum fac me per-
tingere, ad quem pervenit Apostolus
tuus, cum dicebat se nihil scire, nisi
Christum & hunc crucifixum. Robo-
retur infirmitas mea fortitudine tua,
vincat bonitas tua malitiam meam; &
de-

TRACT. ASCETICUS. 117

deformitas mea tua pulchritudine decoretur. Sursum erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revoler anima mea ad te principium & finem suum, a quo nunquam separetur. Amen.

6. XVIII.

Oratio ad B. Virginem

Gloriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hac hora digneris, qua pretiosissimum Filii tui corpus & sanguinem æterno Patri oblaturus sum; sicut amans & dolens eidem Filio tuo in cruce pendenti & se pro nostra salute offerenti assististi. Ne me despicias, Mater misericordiæ, ob intollerabilem peccatorum meorum fœditatem; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena

iore cœlesti, innixa super dñectum
 tuum, delitiis affluens. Ciba ergò pau-
 perem tuum de superfluenti mensa tua:
 tuarumque virtutum vestibus indue
 me, ut his ornatus divino conspectui
 gratus appaream. Memento illius cha-
 ritatis, qua Verbum Dei ex te carnem
 assumpsit, ut tu fieres mater nostra. A-
 pperi manum tuam, & imple me bene-
 dictionibus, quibus te Deus benedixit
 in æternum, ut te interveniente tremen-
 da mysteria acceptabiliter perficere, &
 sancta sanctorum dignè merear degu-
 stare.

S. XIX.

Oratio ad sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi iunioris, mi-
 nistri Dei Altissimi, qui tacitis vo-
 luntatem ejus, & orantium preces in
 cælum defertis: Tuque præcipuè fide-
 lissimè Custos meus. Stare mecum jux-
 ta aram, in qua Deo Pauli totius mun-
 di pretium oblaturus sum, & in vestris
 thuribus incensum orationum mea-
 rum suscipite, ut fumus aromaticum bu-
 jus

TRACT. ASCETICUS. 119

jus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, & dirigite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appateam coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cœlestis, instruite me ut hæc sancta mylteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, verâ pace interna animam meam componite, ut ita jugiter commoretur Dominus de quo scriptum est, *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimæ virtutes assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum Deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem in patria clarè vobiscum intueri.

Invictissimæ potestates, dæmonum impetus cohibere, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento

dignè merear Deo servire, & ministrare Potentissimæ Dominatione, veram mihi & sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar. Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima & nobilissima cæli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, hujusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & veltrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardensiter amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras & dimitte

TRACT. ASCETICUS. 121

tite lumina ad me , meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia defunt ornamenta virtutum : ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem ; succurrite infirmitati meæ , fidem meam & spem roborate , excitate in me igniculum amoris vestri , induite me veste nuptiali , ornate donis, quibus abundatis , ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cœlestis convivii, in conspectu divinæ majestatis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, & ardentissimis desideriis ex cælo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis & umbris præfigurastis , preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim & puro corde complecti.

Sancti Apostoli quos Christus in ultima cœna novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primum seipso cibavit, vos supplex exoro, ut vestra adju-

tus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro melorate ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus & purificatus me ipsum matrem Deo hostiam vivam & ei placentem; sicque paratus & probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices & Confessores mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihiq; & omnibus pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi & Eremitæ, qui cibo potuque cœlesti sæpius refectione pravas concupiscentias, & vitæ hujus pericula superastis; adjuvate me oratione.

TRACT. ASCETICUS. 123

tionibus vestris, ut sacris hisce mysteriis
amatus meipsum vincam, & omnes
inimicos animæ meæ conteram sub pe-
dibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ
studio castitatis dignum in vobis Filio
Dei habitaculum præparastis, & nunc
in cælo canticum novum concinitis,
quod nemo potest dicere, nisi fuerit vir-
ginitatis prærogativa eximius, impe-
trate mihi perfectissimam castitatem,
qua corpus & animam in omni purita-
te contineam, ut Christo Domino, qui
pascitur inter lilia, gratum in corde
meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. & vos
Sancti N. N. quorum hodie memo-
riam veneramur, vestro consilio patro-
cinio accedo nunc ad immolandum
corpus & sanguinem Jesu Christi Do-
mini nostri, comitamini me euntem ad
altare, fulcite meritis vestris, ornatu vir-
tutibus, ut hoc sacrificium viva fide,
serventi charitate, & plena devotione
perficiam, perque ejus continuum &
salu-

salutiferum usum vestro dignus consortio tandem inveniar. Amen.

CAPUT V.

De Missæ celebratione.

§. I.

De proxima dispositione ad Missam.

Pervulgatum apud Sanctos Patres axioma est, quod talem se animæ exhibet Deus, qualem se illa præparat Deo. Idèò Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, panis Angelorum, manna absconditum, paradisus deliciarum, ignis consumens, & tertium cælum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Alius verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nauseat anima eorum super cibo isto: quia nimirum mors est malis, vita bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt qui admirabiles huius sacri convivii in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos ritè disponant; qui seriò cogitent
se

TRACT. ASCETICUS. 125

se ad sancta sanctorum accedere, ad altare Dei, ad Deum ipsum. Ideo multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi. Mortem olim summo sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in sancta sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro cinnamq; virtutū varietate circumamictus. Quam ergo pœnam merebitur novæ legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comodat; nisi id faciat ea sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, actusque eliciat diversarum virtutum, qui heroici sint, & tanto sacrificio, ejusque termino & objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia verò in hoc sacrificio non solum

lūm animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontaminatum custodire. Si enim sacerdos Mosaiica sacrificia, quæ non nisi infirma & egena elementa fuerunt, ac umbra futurorum, oblaturus, ex dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem, & sanguinem offert, comedit, bibit? Et primò quidem necessaria celebraturo sunt hæ corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas, & carnis munditia, de quibus differere ad Scholasticos spectat: vestes item compositæ, & modeltæ, quæ sordibus careant & pompa, nec quicquam redoleant, quod a statu sacerdotis alienū sit. Tum quia Christus ante hujus sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat, actu

TRACT. ASCETICUS. 127

actu ferventissimo contritionis omnem
vel levissimā culpam expiare. Cum ve-
rò lotis manibus hostiam patenæ im-
ponet, intentionē renovabit, considerā s
quod ille panis mox fiet corpus Christi;
tum ex suæ vilitatis & immensæ digni-
tatis huius mysterii apprehensione, a-
ctus eliciet timoris & confusionis.

6. II.

De Sacris vestibus & earū significatione.

Sicut Reges & Magistratus non vul-
gari & quotidiano vestitu in publicis
functionibus uti solent, sed alio augu-
stiore, quo potestas eorum appareat, &
ipsis reverentia concilietur: ita sacerdos
celebraturus sacro & peculiari utitur
habitu, amictu scilicet, albā, cingulo,
manipulo, stolā, casulā, sive planetā,
quibus & passio Christi ante sacrificiū
recolenda representatur, & ejusdem
virtutes exprimuntur, quibus ornari ce-
lebrantem par est, ut sacerdotio funga-
tur in justitia & sanctitate veritatis.
Cum enim hoc sacrificium incruentum
idem sit cum sacrificio Crucis, ut suprà
expli-

explicavimus, congruū est ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personā gerit, ejus quoq, similitudinem habeat in vestimentis; idque ad decus & reverentiam sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porro Amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cum percutiebatur eum illudentes & dicentes *prophetiza nobis, quis est, qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, qua ab Herode tanquam stultus indutus fuit. Cingulum tunc, quibus in horro vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè cæciderunt. Manipulus vincula, quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquam hominis nefarii & scelerarii. Stola funes collo ejus injectos, sive crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pependit. Planeta vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur hæc indumenta signa sunt eorum, quæ Christus pro nobis

TRACT. ASCETICUS. 129

nobis perpeſſus eſt, varii actus à Sacerdote, dum illis induitur, eliciendi ſunt, amoris, doloris, gratitudinis, & intenſiſſimi deſiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliſque adverſitatibus ſuſtinendis.

Conſiderandæ ſunt etiã virtutes, quæ per eadẽ indumenta myſticè deſignantur, ut diſcat Sacerdos, qua vitæ ſanctimoniã & morum integritate præditos eſſe debeat : ſcriptũ eſt enim: *Sacerdotes tui induantur juſtitia*, omnibus ſcilicet virtutibus ornatĩ ſint, quas juſtitia nomine paſſim ſacræ literæ cõprehendũt.

Amictus itaque ſigniſcat oportere mentem in æternæ duntaxat ſalutis, rerumque cœleſtium conſideratione fixã habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, & contra quoscuque hoſtiũ incuſus ſpe & fiducia in Deum tanquam galea ſalutari comunitam. Refert etiam amictus Chriſti Domini humanitatẽ, cujus caput Divinitas eſt, quæ ab illa occultatur, ſicut Amictus caput regis Sacerdotis. Neque enim o-

culi nostri Solis justitiæ infinitū splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cum illū accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut eā se protegat & tueatur, dicens cum Propheta, *Domine virtus salutis mee obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos maximam servare oculorum modestiā cum peigit ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus tegens, innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem, & pulchritudinem indicat, quæ totum Sacerdotem completi, & exornare intus & extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quæ in Sacerdote ita splendere debet, ut

TRACT. ASCETICUS. 131

nullam prorsus tam in corpore, Quàm in corde admittat labē. In cuius rei typum iussit olim Deus, ut comedentes Agnū, accingerent renes suos : & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri praeincti*. Idē quoq; B. Joanni apparuit in Apocalypsi praeinctus zonā aureā, ut nimirum intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, & amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmissō crucis osculo sinistro brachio insertus ostēdit lachrymas, dolorem & pœnitentiam, quibus lugere peccata, ac perpetuò dolere Sacerdos debet ; carnis item & spiritus mortificationem, & humilitatem, qua accedendum est ad altare ; tum futuram bonorum operum retributionē, sicut Psalmographus cecinit : *Euntes iocuntur & flebant, mittentes semina sua : venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita, & in modum Crucis per medium pectoris ducta demonstrat, Sacerdotem teneri se Deo

unire

unire & quodammodo colligare, suamque Crucem Dei causa patienter ferre, Divinae legi cum omni obedientia se subicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula quæ cæteris vestibus splendidiore & pretiosior illis superinduitur, signum est Charitatis, quæ reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata Divinae legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem calu a in duas partes dividitur, ita charitas duplex est eiga Deum & proximum: & sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæ sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum
acti

TRACT. ASCETICUS. 133

actibus induere se debet Sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè & devotè recitabit : & cum indutus fuerit seipsum considerabit, tanquam lupum in vestimentis ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

§. III.

De accessu Sacerdotis ad altare.

SI ad omnes sacras functiones sanctè accedendum, & omnes sanctè peragenda sunt; multò majori sanctitate hoc Divinum sacrificium offerendū est, quò nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi, & tremendo ministerio ritè & perfectè fungi desideras. Qua in re ut tibi prosum, documenta quædā generalia præmittam : deinde sigillatim proponam aliquot considerationes pro singulis sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque

H

deter-

deſerrearis, ſi huiusmodi conſiderationes & affectus aliquantò fuſius explicaverò : licet enim multis verbis deſcribantur, poſſunt tamen in momento eliciri, nec Miſſæ celebrationē ſolitò prolixiorē reddent, ut re ipſa experieris; nam ipſo uſu memoriæ tenaciter inſingentur, adeò ut eos quaſi naturaliter eliciturus ſis, abſque ulla confuſione, aut capitis fatigatione. Primum generale documentum eſt, ne toto ſacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali : nec ullo defectu & imperfectione tam venerandi ſacrificii excellentiam contamines. Id verò aſſequeris, ſi eā reverentiā, attentione & devotione celebraveris, quæ omnem vel leviffimam animi evagationem excludat : ſi exactiſſimè & ſcrupuloſiſſime obſerveris quicquid in Miſſali præſcribitur circa ritus & cœremonias, eo modo quo à viris ſerè perfectioni incumben-
tibus obſervari ſolent.

Secundò, omnia verba, quæ ſive clatâ, ſive ſubmiſſimâ voce proferuntur,
clare,

TRACT. ASCETICUS. 139

clare, distinctè, seiventer, & absque ulla festinatione pronuntiabis, nihil interm mente revolvens, quantumvis bonum & sanctum videatur, quod a propria & litterali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad Sacerdotis & astantiū instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum prodeit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probè intelligere, quæ tum in lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi; tum in canone continentur, quæ facilè discas ex eorum lectione, qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo Victorinus, Hubertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, & ex recentioribus Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes Baptista Scortia de Sacram. Missæ,

& alii plures. Affectus verò elicies, quales infra proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequam facis te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis hæsitare, aut in cœremoniis deficere, & perturbari.

Quartò, Procellurus ad altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillimâ inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atq; idcirco ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tum i. sum Christum mente intue-
re quasi Cruce onustum & ad Calvarie montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum puerum offerentem, cuius passio & mors à te debet repræsentari: sequere, inquam cum modestia & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque extirpata ex hoc mundo in cœlum transferri.

Quintò

TRACT. ASCETICUS. 137

Quintò , cum perveneris ad Altare, cœlum tibi desuper veluti apertū contemplare, & curiā cœlestem, Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesia hostiam vitantem immaculatam. Memineris pœnam mortis olim indictam bestię quæ montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum assurgens, latage quantum potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique similis fieri virtutum imitatione. Cum denique librū aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus, & septem signaculorum ejus ; & desideria Christi fidem in universum orbem propagavi.

§. IV.

De initio Missæ usque ad Introitum.

C Alice ritè collocato & Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, & factā Cruce inclinans te cum Abrahamo, quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis,

H 3

imi-

imitans Christum, qui cœlos inclinavit
& descendit formā servi accipiens : quò
enim humilior fueris, eò gratior & ac-
ceptior erit Deo oblatio tua. Mox des-
cendens ad crepedinē Altaris, Verbi æ-
terni Incarnationem recole, ejusq; dile-
ctionem & admirabilem promptitudi-
nem ad opus nostræ redemptionis sus-
cipiendum. Iteratâ autem inclinatione
te intimè humilia, & Deum adora pro
omni creatura. Dum signo Crucis te si-
gnans dicis, *In nomine Patris, & Filii, &
Spiritus sancti*; animadverte quale &
quantum sit nomen, à quo sacrificium
auspicaris, & sic te gere, ut tantam decet
majestatem. Magni momenti est San-
ctissimæ Trinitatis præsentiam initio
concipere, & ab ea nunquam deflecte-
re; ad ipsam enim & ad ejus gloriâ ob-
latio dirigitur, ejusque memoria robur
tribuit ad improbos hostium conatus
elidendos, qui semper tentant variis &
inutilibus curis, atque imaginationibus
mentem à sacrificio avocare. Sic con-
ceptâ Dei præsentia, duos affectus rap-
tim

TRACT· ASCETICUS. 139

timelicies, Fidei contra infideles, Trinitatem negantes, & recordationis crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur antiphona, *Introibo ad altare Dei*, quæ ter repetitur ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu, & alacritate, ac summa veneratione totam Missæ actionem peragenda esse, omni abjectâ tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes terra phantasmata Divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritus, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Indica me Deus*, considera eam præparationem & dispositionem ad altare accedendum esse,

ut Dei iudicium non pertimescas, ut discernaris a gente non sancta & iniqua, sisque purus & sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autē puritatē humiliter petes, cum certa fiducia eā meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea.* Erubescere quod toties tanti Sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillus es, adhuc tristis incedis, & cumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Merito ergo repellit te Deus, merito te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cuius splendoribus interior sensus illustratus cum interno sacrificio concordet. Mons verò sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, altare est, Calvarias montem indicans, quia in eo Christi passio & mors representanda est.

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renovat

TRACT. ASCETICUS. 141

in te reverentiæ affectum erga Altare & sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara.* Excita in te cordis lætitiā, quæ per citharam significatur : sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce & dic, *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me ?*

Ad 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animū, testat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est, quoniam ipse dabit, ut obtentā culparum veniā, in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hac spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri & Filio*, caput inclinans & offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendam. Tum repetita antiphonā *Introibo*, ut bene memineris quò ingrederis, & quid aggredieris, dices, *Adjutorium nostrum.* ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus & industria, sed in eo, qui fecit cœlū & terram, à quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda æterna salute

Iure & mediis ad eam necessariis, & pro illa peculiari necessitate, pro qua offeres sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *in ista prior accusator est sui*, quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis & totius mundi super omnia mala, idque pure propter Deum super omnia bona dilectum: dabitq; operam ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sentu proferas, & cum bona spe divinæ misericordiae pro tuis & aliorum peccatis. Confiteris autem non solum Deo Creatori, Redemptori, & Judici tuo; sed etiam B. Virgini, cujus innocentē Filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingratiū exhibuisti: B. Joanni Baptistæ, & alijs Sanctis, quorum monita & exempla contempsisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam & necessitatem, auxilium eorum imploras quibus confessus es, ut

TRACT. ASCETICUS. 143

pro te orent, quod humiliter facies: & cum altantes preces pro te fundunt dicentes, *Miseretur*, dum etiam ipsi confitentur, dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore & devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhaerendi, & ideo brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

6. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

Introitum & ea quæ sequuntur sedate, attentè, & devotè recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis caeremoniis, ut spirituales ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, & cum dicis *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatē adorabis, optādo, ut omnes illi serviant. *Kyrie eleison* ad singulas tres personas mente in cælum erectus, diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris, & operis

operis pro te & aliis : & quia novies repetitur, quot sunt Angelorum chori, ipsorū vocibus tuam conjunges, & cor ad illos elevabis . Ad *Gloria in excelsis*, miraberis quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis, & obsecrationis, juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Iesu Christe*, intensiori affectu charitatis & reverentiæ erga Christum Dominum pronunciabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum*. Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei & toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quod maximè indigent, conferatur. Dicturus *Collectas* erubescens, quod mediator in-

TRACT. ASCETICUS. 145

ter Deum & populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti, Cum dicis *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia quia scriptum est. *Quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Expendes autem verba Orationum, quæ & per se magui ponderis & efficaciar sunt, & cum in persona Ecclesiæ à celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

6. VI.

De Epistola, Evangelio, & Symbolo.

Absoluto Introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum & Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in symbolo; quæ omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent & præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam & Evangelium lecturus mente elice hunc actum humilitatis. Egone in Ecclesia divina deprimam oracula, qui tamdiu sedi in Cathedra pestilentiar? Ego Evangelium promulga-

mulgabo, qui factis & exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera beatos nos esse, quia ut ait Baruch Prophetæ, quæ Deo placent manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatē suam nobis revelavit per Prophetas & Apostolos in eorum libris & epistolis, & per Filium suum in Evangelio. Ideo hæc omnia magna cum attentione & reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei gratias ei agendo, quod mundum doctrinā suā illuminare & instruere dignatus sit: promptumq; animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quàm in adversis. De hoc autem nos monent in Epistolæ lectione manus super librum positæ & veluti operi admotæ.

Graduale etiam, & cætera quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, & ascensum ad apicē Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Prophetiæ & Apostoliæ prædicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat se quoties duabus consionibus inter se eleganti-

TRACT: ASCETICUS. 147

gantissimis & efficacissimis, lectioni nimirum Epistolæ & Evangelii: quas sic audiendas asserebat, ac si Apostolus & Christus præsentesset, & loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus præcepti transgressio, quod ab Apostolo & à Christo eâ die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, & tantos Concionatores neglexisse.

In initio Evangelii librum & teipsum signabis signo crucis cum tenero affectu erga Christi Passionem & mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas, in ore ut palam annuncies & confitearis: in pectore ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi prius crucem formaveras, ad significandum amorem, quo eâ doctrina amplectenda & executioni mandanda est: ideoq; propones factor Verbi esse, & non tantum auditor; actu

ferventissimo amoris elicitio erga Deum
ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii
excipit Symbolum, ut fides exciteretur, &
sicut corde ad justiciam creditur, sic ore
confessio fiat ad salutem. Actus igitur
fidei exercebis verbis correspondentes,
& contrarias hæreses detestaberis. Chri-
sto item gratulaberis ob ejus gloriam,
dum ipsius Resurrectio, Ascensio & ju-
diciaria potestas commemoratur, &
gaudebis quia regni ejus non erit finis. In
illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul
adoratur*. Spiritum sanctum adorabis,
& intimo animi sensu sanctissimam Tri-
nitatem glorificabis ob singula benefi-
cia naturæ, gratiæ, & gloriæ omnibus
creaturis concessa & concedenda. De-
mum cum dicis, *Et vitam venturi sæcu-
li*, spem firmam concipies vitam æternam
meritis Christi obtinendi.

S. VII.

De Offertorio usque ad Canonem.

HActenus instructio fidelium & Mis-
sa Catechumenorum, qui deinceps
adefio

TRACT. ASCETICUS. 149

adesse non poterant, indicente eis Diacono ut exirent. Jam sequitur Missa fidelium, & quia hic inchoatur actio sacrificii incruenti, maiori fervore & igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo altaris; in quo Divinum sacramentum perfici debet, ut hanc amoris & honoris exhibitione, Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiae signum, quo ostendis te omni odio & dissensione carere, praecepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi praevia cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Astantes etiam mones, ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, & hoc ferventer facies respiciens in coelum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum, tuumque nihilum, qui peccator cum sis, omnium notarum aeterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in ma-

nibus accipies, pones in ea cor tuum, & omnium circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hâc intentione, quod sicut panis, quem offers, mox convertetur in corpus Christi; ita cor tuum & omnium fidelium, in ipsum Christum, per amorē & imitationem transformetur, ad eā ut dicere omnes possint, *vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus*. Idem reperere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: & cum mîsces aquam, desiderium excitabis totum immergendi in abyssum meritum Christi: atque ad intimam eum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus qui humanæ substantiæ dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanæ naturæ creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alterā in ejusdem a Verbo factâ assumptione,

cum.

TRACT. ASCETICUS. 151

cum duo extrema infinitè distantia in unitate personæ conjuncta sunt: tertiā in ejus elevatione ad gratiam & gloriā, ad consortium scilicet & participationem Divinitatis, quam ardentissimè concupiscēs.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Idèò pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Utramq; verò extendēs ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent, ac si tu solus eesses in toto mundo sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio. *In spiritu humilitatis* ex longiori decepta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammās fornacis Babilonicæ concepit, animo verè contrito & summæ humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia o-

ratio, *Veni sanctificator*, quâ Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solum sacrificium jam præparatum perficere, sed suâ etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis te velle purè ac mundè vivere, & à minimis etiam defectibus emundari : tum gratias ages, quod Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorû Redemptionis nostræ quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectû includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infinitæ dignitatis te posse offerre gaudebis, ad Dei gloriam, & ad honorem B. Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsi in cælis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Posteà memor imbecillitatis tuæ & consi-

TRACT. ASCETICUS. 153

considerans quanti momenti sit tantum sacrificium Divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia ipsos admones ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas: & rursus jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse vero, qui alios ad orandum hortatus es, secretò quoque oras, ut tuium à Deo sacrificium acceptetur. Porro inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis. Secretis orationibus absolutis, statim clarâ voce dicis, *Per omnia secula seculorū*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternū. Tum populum salutans, non te ad eum pro more convertis, quia jam debes a terrenis abductus, totus Deo intentus esse, jubes autem *Sursum corda* attolli, ac si diceres, Elevamini omnes creaturæ ad Deum, emergite è fœce terræ, & quæ sursum sunt quærite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terrâ. Corda verò ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil, magis

æquum & salutare, quàm beneficiorū
 memoriē esse. Ideò cor tuum expandes
 ad omnes creaturas, & ad omnia bene-
 ficia illis collata, gratiarū enim actio po-
 tissima est ad ampliorem gratiā dispo-
 sitio. Succedit præfatio, quasi prolo-
 quium, seu præparatio quædā ad eam
 actionem, quæ propriè sacrificium con-
 tinet, in qua Deum impensius laudas,
 advocatis etiam cœlestibus spiritibus,
 ut tecum concinant. Ne tamen temerē
 in Angelorum choros te ingeras, facul-
 tatem a Deo petis humili supplicatione
 dicens, *Cum quibus & nostras voces ut
 admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis
 junctus agminibus sacrum Tutagion
 psalles cum summa reverentia & fervore,
 qui tantus sit, ut quantū fieri potest,
 supernorum spirituum affectui corres-
 pondeat, & adæquetur. Si enim *tremūt
 Potestates,* quæ sunt veluti cœli colum-
 nae, quanto debes horrore ac tremore
 concuti tu vilissimus terræ vermiculus,
 qui Deum toties & tam enormiter of-
 fendisti? Porro continet hic hymnus

TRACT. ASCETICUS. 155

tres laudes, & duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem, potentiâ, ac supremum Dei dominium, cum dicis *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.* Secundò celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cœlo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cœli & terra gloria tua.* Tertiò magnificas Christum Dominum dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini:* & cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, *Hoanna in excelsis,* quæ bis repetuntur, & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus ideò Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis, te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta sanctorum inthrono: & si hætenus oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo pollis omnes circumstantes,

imò universum terrarum orbem succendere.

§. VIII.

De Canone usq; ad Consecrationem.

HÆc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus; ac Summorum Pontificum institutionibus; nihilq; continet quod non maximam redoleat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo conjungantur. Submissâ voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem ritè peragendâ necessarius est intelligatur. Ejus verba attentè & devotè prolata ipsâ literalî significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur*, connectitur cum præcedentibus: Cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vo-
cibus

TRACT. ASCETICUS. 157

cibus tuas adjungi in præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cælum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursum oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hac dona* ab ipso nobis collata, *hac munera* à nobis ipsi oblata, *hac sancta sacrificia*, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundò Mediatorem Christum Jesum: tertio offerentes, eorumque affectum: quartò res oblatas, quas petis ut Deus acceptet ac benedicat: quintò, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem, & alios: sextò, ea omnia, quæ consequi hâc oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumitatem: septimò, Beatam Virginem, & præcipuos Principes Curiae cœlestis, quorum suffragia memor tuæ infirmitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti, *Memento Domine famulorum, famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorē, multum proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc ferē in modum. Primò, pro te ipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris a peccatis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maximæ sunt necessariae, & finalis perseverantiam. 2. Per latus transfixum Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per caput spinis coronatum, Summum Pontificem, omnesque Principes & Antistites. 4. Per vulnus dextræ manus, amicos, consanguineos, & benefactores. 5. Per vulnus sinistræ; omnes qui te oderunt, vel aliquâ molestiâ aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas & negotia à superioribus commendata. 7. Per finistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur.

TRACT. ASCETICUS. 159

rantur. 8. Per flagella, sputa, & alapas, ethnicos, hæreticos, cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium ordinum, ut crucem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expectunt. 11. Per angorem, quem in horrore pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestiâ versantur. 12. Per mortem & sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his quos Deus maxime diligit, licet eorum numerum, & nomina ignores, id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissime expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem & Antistitem, omnesque Orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixius quam

quàm publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consultius itaque erit pro omnibus ante Missam fufius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisfecisti, rursum publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus & pro offerentibus, siue præsentibus sint, siue absentes : & quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culpârû, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hac oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ*, quâ protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutem ac subjectionem; expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut *ab æterna damnatione nos eripi jubeat, & in electorum suorum grege numerari*. Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut

TRACT. ASCETICUS. 161

eam *in omnibus benedictam*, & inter dona sibi grata *adscriptam & ratam*, sive approbatam, & confirmatam : atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem, ac tandem *acceptabilem*, id est dignam, quæ non solum ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis à Deo acceptetur non quidem ex nostris meritis habere, sed suâ gratiâ *facere* dignetur. Porro ad illa verba, *Ut nobis corpus & sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri IESU Christi*; actualem & expressam intentionem renovabis consecrandi corpus & sanguinem Christi per transubstantiationem panis & vini, verbis Christi conficiendam.

§. IX.

De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.

POST multas oblationes verbis hactenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, quâ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obtulit. Quod si hactenus

atenus necessaria fuit puritas, humilitas & reverentia; multò major nunc requiritur, cum ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantum potes, & recordare quid acciderit Ozæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima, *Ecce appropinquat hora & filius hominis tradetur in manus peccatoris*. Considera te hic Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus majestatem & sanctitatem compone: & cura ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridie quam pateretur*, proferuntur historicè, & recitativè, ut inspicias & facias secundum exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cum dicis, *Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas*, considerabis quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attulerant, & hinc disces hoc opus esse Divinæ omnipotentia. Cum oculos in
cœlum

TRACT. ASCETICUS 163

cælum elevas, illuc transferes universas animæ vires & cogitationes. Cum dicis *gratias agens*, gratias item ages ob hujus sanctissimi sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus considera te ea formaliter & enunciative proferre in persona Christi. Ipsi autem prolatis penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus sacramentalibus: tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, & cum illis aded profunda reverentia Christum adora, ut cor tuum usque ad abyssum humiliet. Ad elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, & ora ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, & similia, mente dicendo, *Iesu fili Dei miserere mei. Dominus meus & Deus meus. Amo te Deus meus, & adoro toto corde & affectu.* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, & sacrum

sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter verò cum calicem elevas, memor eris cum sensu doloris & lachrymis sanguinem Christi pro te effusum fuisse, & à te sæpè contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. S. Petrus Martyr in calicis elevatione gratiam petebat martyrii & obtinuit: tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba, *Hac quotiescunque feceritis*, passionis & mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta repræsentat. Et quia peracta consecratione statim adsunt sancti Angeli, & perseverant venerabundi, donec sacrificium sit consummatum; tu horum reverentiam æmulare. Nam si cælum est, ubi est Deus, cælum sine dubio efficitur sacrum altare, in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties verò hostiam tanges aut cali-

TRACT. ASCETICUS. 165

calicem , Christum complectere & cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio, *Vnde & memores*, qua Christi passionem, resurrectionem, & gloriosam ascensionem commemoras , quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beatæ passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquando participem futurum resurrectionis, & ascensionis in cælum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodò adfers mysteriorum commemorationem, sed simul cum hostia pura, sancta, & immaculata , corpore scilicet & sanguine Christi : licet enim propter species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui prius erat , sed *panem vitæ æternæ* , & *calicem salutis perpetuæ*. Elicies autē actus gaudii propter Christi glorificationem, & cum dicis, *suprà qua propitio ac sereno vultu*, offers Deo omnia antiqua sacrificia.

Cum

Cum inclinatus Deum rogas, ut sacrificium pertenti jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, & ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim S. Michaëlem ut operi tibi ferant. Cum dicis, *Omni benedictione & gratia repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilia dona, quibus maximè possis Deū glorificare. In *Memento* mortuorum orabis primò pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recenter mortuo; aut specialiter commendato: demum pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, & time: licet enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei,
& magis

TRACT. ASCETICUS. 167

& magno animi ardore partem aliquam & societatem cum sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem*, ais consequenter, *hac omnia, Domine, semper bona*, panem scilicet & vinum *creas*, quia per ipsum omnia facta sunt : *sanctificas*, cum in prima oblatione sacrificio sunt destinata : *vivificas*, mediante transubstantiatione : *benedicis*, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam : *& præstas nobis* in cibum & redemptionem. Porro hæc verba valdè ferventer pronuncia-bis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo, & in Christo est, *Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria*. Hic autem gratulari poteris toti sanctissimæ Trinitati gloriam quam habet per Christum : & dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem & gloriam
 Dei,

Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, & pro omnium bonorum impetratione.

§. X.

De Oratione Dominica usque ad Communionem.

ABsoluto Canone, jam te ad Communionem præparare debes factò initio ab oratione Dominica, quam cum tremore, & filiali ergà Deum affectu recitabis, oculis in sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit & exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summam continentur res omnes à Deo petendæ, & pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximiæ tuæ & aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur & timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda optabis Deum, in tua, & cæterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum suum feliciter pervenire. In
tertia

TRACT. ASCETICUS. 169

tertia rogabis , ut omnes homines sic Deo serviant & obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in cælis, nunquã peccando, & quæ illi grata sunt semper ferventissimè faciendo. In quarta omnia necessaria pro victu, vestitu, cæterisq; temporalibus postulabis. In quinta, implorata Dei liberalitate pro alimentis , ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicitò actu contritionis, & sinceræ dilectionis omnium inimicorum & aliorum , qui tibi causa fuerunt alicujus molestiæ , purè illos amando propter Deum. In sexta diffidens de propriis viribus, & timens malitiam & inconstantiam tuam, peres à Deo, ut te præservet à tentationibus , ne fortè in eas inductus ab ejus gratia & amicitia excidas. In septima à malis culpæ & pœnæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus , quas diabolus & mundus contra te moliantur.

Hæc postrema petitio fufius explicatur in sequenti oratione, *Libera nos*

K

quæsi-

quæsumus Domine, in qua mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia, & futura. Mala autem præterita sunt peccata de quibus scriptum est, *Fili peccasti, ne adjicias iterum, sed de præteritis deprecare, ut tibi dimittantur.* Præsentia sunt quotidiana peccata, & aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, & aliæ imminentes miseriæ, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas B. Virginis, Sanctorumq; Apostolorum Petri, Pauli, & Andreæ & omnium Sanctorum: & signans te signo crucis pacem petis, quam Christus nobis sua passione promeruit.

Sequitur fractio hostiæ in tres partes, quarum unam dum calicem immittis, intimam cum Deo unionem pollularis. Pacem populo annuncians, triplicem cunctis pacem desiderabis, pacem scilicet unuscujusque cum Deo quæ in ejus gratia & amicitia consistit: pacem cum seipso, quæ in concordia appe-

TRACT. ASCETICUS. 171

appetitus cum recta ratione sita est, ut quod ista dicat, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potius Christianæ charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elcito actu fidei erga Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari & præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in benècæptis. Ad secundum liberari item & præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenus à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui, omniumque rerum creatarum contemptus.

S. XI.

De Communione.

R Ecce Psalmographus de Domino loquens dicit. *Confitebor tibi Domine in pace locis*

cus ejus: & Apostolus etiam ait, Pacem habete & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum. Non ergo mirari debes, si sæpius repetita imploratione docet Ecclesia proximè ante communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; postquam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia verò timorem in te excitat ne panis vitæ & potus æternæ salutis proveniat tibi in judicium & condemnationem: sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi tibi proficit ad tutamentum mentis & corporis, & ad medulam percipiendam. Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers, Panem cœlestem accipiam, & nomen Domini invocabo

Cum dicis, Domine non sum dignus, confitere indignitatem tuam, sed time

TRACT. ASCETICUS. 173

agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis, primò propter peccata tua, secundò ob vilitatem naturæ tuæ, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum, & præcipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis, & adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longisculi videantur, si tamen memoriæ benè impressos habebis, fient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributa adeò familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Iesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, & dignus omni malo. Fretus tamē pietate & misericordia tua infinita, te sumere præsumo. Credo Domine, quicquid credit à te edocla S. Romana Ecclesia, & quic-

quid illa damnat, ego pariter damno & anathematizo. Spero à te, & peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione & salute aeterna tuis infinitis meritis, & Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo & exulto de omni bono & gloria tua, ejusque propagationem quam maximam desidero. Omnia peccata mea quantum possum detestor propter te, paratus pro iis plenissimè in hac vita satisfacere, ut anima mea purissimum tua Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus qui me aliqua molestia affecerunt, aut deinceps afficient, & eos propter te sincere amo. Offero me ad omnia mala poena juxta beneplacituum tuum toleranda, renuncians voluntati, judicio, amori proprio, ac libertati, meque tibi resignans cum omnimoda indifferentia Te denique summum bonum meum suppliciter adoro, & precor per illam amaritudinem, quam sustinuiisti pro me in cruce, maximè in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis anima mea in egressu suo.

Hæc

TRACT ASCETICUS. 175

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera te nihil habere, quo dignè possis pro Christi corpore, quod sumpsisti, gratias agere; & idèò paris valoris sanguinem offerens dicis magno spiritu verba illa, *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus quæ sumpto sanguine dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; ea durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. Primò itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humanitate. 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splen-

didè eum tractabis præbendo illi omnia, quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quicquid tibi & aliis, vivis & defunctis est necessarium.

S. XII.

De postrema parte Missæ usque ad finem.

PERACTA communione sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars incipiens à versiculo, qui communicatio dicitur, eò quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes, non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursus offeres sacrificium purissi-

TRACT. ASCETICUS. 177

pauissima intentione, & cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde populo benedicens uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem, omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demum in fine initium Evangelii secundum Joannem cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, & vocationis ad fidem, & cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, & glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis literis conscribendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam altarium Christianæ fidei symbolum, ac veluti amuletum contra Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnolces,

K s

quan-

quantus sit hospes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita per quem & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde ne forte ad te pertineant verba quæ sequuntur, *Lux in tenebris lucet, & tenebra eam non comprehenderunt.* Sicut enim homini cæco præsens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis. *In mundo erat, & mundus eum non cognovit: In propria venit, & sui eum non receperunt:* ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri*, & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire fa-

tages quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

§. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quaedam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus, Canticum inapitrium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitas. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacristiam, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi & superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiae, quae illo concludi sacrificium praecipit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, ceterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quæ-

quædam orationes variis affectibus plenæ, post Missam recitandæ, quas sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nulla protracta cum Christo mora; vide & considera, quàm plenè tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certè pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se tepidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quam de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut nativus calor cibum subigar, & in substantiam alii convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum sacramentum

TRACT. ASCETICUS. 181

mentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies : *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse verè Deum, & hominem, cuius divinitati & humanitati ea omnia conveniant, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab ea multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò eiga illum ferventissimo amoris affectu : gaudendo, quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit : dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commisseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem : ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii & zeli*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

L

Dein-

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspice illum in te, ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum quinque splendidissimis vulneribus : aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ & humilitatis, avergens oculos à conspectu tantæ majestatis : mox gaudii & exultationis, tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & discè ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curte, atque illum imitare : considera quoque quanta sit flagrantia oblati sacrificii, quod suavissime olet æterno Patri. 4. Gusta quam suavis sit Dominus, & dulcissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius deguttare. cumque ipse sit
sum.

TRACT. ASCETICUS. 183

summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. s. Tange eum, & ora ut perlustret cor tuum & omnia interiora tua, & virtus de ipsa exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repererit: Pete etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui*; & suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causa doloribus & vulneribus excruciatæ fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari cura cor tuum & sensus custodiæ satages, tantam Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatio-

ne, morum gravitate, & rerum omnium
abdicatione.

S. II.

Actus amoris post Missam.

A Mote, Domine Jesu, jucunditas
mea, & requies mea; amo te sum-
mum & unicum bonum meum ex toto
corde, ex tota mente, ex tota anima, ex
totis viribus meis: & si tu vides me in
hoc deficere, saltem desidero id mul-
tum desiderare. Succende, Domine,
igne tuo ardentissimo viscera mea, &
quandoquidem non nisi amorem petis
à me, da quod jubes, & jube quod vis.
Nisi enim dederis mihi velle & perfice-
re, peribo utrique in infirmitate mea.
Sonat vox tua in auribus meis, vox illa
dulcissima & efficacissima, volo. Nam
si vis, potes me mundare, & illuminare;
potes me ad supremum amoris gradum
elevare. Sicut voluisti pro me pati &
mori; ita etiam velis, ut appareat in me
fructus passionis & mortis tuæ. Me-
mento verbi tui servo tuo, in quo mihi
spem dedisti: tu enim dixisti, qui man-
ducas

TRACT. ASCETICUS. 185

ducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me & ego in te! O quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, & ego in te, Deus meus, cujus majestas incomprehensibilis est! Unum est mihi necessarium, & hoc solum quaero, in te vivere, in te quiescere, à te nunquam separari. Fœlix est, qui te quaerit, fœlicior qui te possidet; fœlicissimus qui in hac possessione perseverat & moritur. O dies infœlices, quos turpiter transegi diligens vanitatem, & recedens à te! Et nunc Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, & aufer à me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit a me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat nisi tu. Vive & regna semper in me, fidelissime amator animæ meæ, in te enim sunt omnia bona, & jam deinceps paratus sum omnia potius mala

perpeti, quam ut unquam cesssem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, & imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsignatus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis & purificas, lava animam meam, & pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei & vita animæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore & voluntate: mihiq; mundus crucifixus sit, & ego mndo. Amen.

§. III.

Gratiarum actio post Missam.

GRatias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad convivium tuæ mensæ convivium. Et quis lum
ego

ego pulvis & cinis , ut apponeres erga me cor tuum , inclinans cælos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non manna de cælo , sed carne tua immaculata reficeres & satiares. Si cæli cælorum te capere non possunt , & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad te venire, & indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris ? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quod à templo gloriæ tuæ traheret te, & descendere faceret in abyssum miserationum ? Vos Angeli sancti, vos omnes electi Dei, venite, audite, & narrabo vobis , quanta fecit Deus animæ meæ : cum enim essem pauper & abominabilis , nec auderem oculos meos levare ad cælum præ multitudine iniquitatum mearum , ille me de pulvere suscitavit, & rexit de stercore, ut sederem cum Principibus, & de mensa ejus comederem omnibus diebus vitæ meæ.

Gratias illi agite ex me vos amici mei fidelissimi, ego enim puer sum non annis, sed sensu, & nescio loqui, nec verba invenio, quibus possim, ut par est, tam copiosum munus gratiæ extollere, & prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus & gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio & dignitas; & ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine miserator & clemens, & immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, ne despicias humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, & sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est

TRACT. ASCETICUS. 189

est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima mea, vires, sensus, potentia, & omnia membra corporis mei: tibi que soli sit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

§. IV.

Oblatio post Missam,

SERVUS tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod majestate tua dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua

L s donum

donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum filium tuum Dominum meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo, & ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo & dicam; *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit, & glorificabit, nam intra me sacramentaliter existens, factus est unum mecum, & ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi velut thymiana suavissimi odoris ad maximam tui gloriam & honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum, & totius mundi, ad impetrandum mihi & omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ, & pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam, & corpus meum,

TRACT: ASCETICUS. 191

omnes vires & affectus meos , ut sim
 perpetuum holocaustum jugiter ar-
 dens Majestatis tuæ. Præsta ut dein-
 ceptis nec membra, nec sensus, nec poten-
 tias, nec vitā habeam, nisi ut te amem,
 & serviam tibi. Tu sapientia mea, tu
 lux mea es; tu fortitudo mea & robur
 meum: doce me, illumina me, corro-
 bora me, ut cognoscam & faciam vo-
 luntatem tuam. Offero me tibi in ser-
 vum perpetuum, meque totum resig-
 no in beneplacitum tuum, abjecta de
 me omni cura & sollicitudine. Quic-
 quid mihi evenire verimiseris, à divina
 manu tua amantissimè suscipiam. In
 tempore & in æternitate id volo, quod
 tu ab æterno de me decrevisti, siue pro-
 sperum illud sit, siue adversum. Vivat
 semper & regnet super me beneplaci-
 tum tuum, quod in omni verbo, actio-
 ne, cogitatione, & levissimo quoque
 motu implere desidero. Domine ante
 te omne desiderium meum, & gemitus
 meus à te non est absconditus. Deunt
 enim mihi verba, quibus explicem affe-

Etum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

S. V.

Petitiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, & pretiosissimo sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meae, & quicquid deliqui in hujus Missae celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim & confiteor praesumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita preparatione, reverentia, humilitate, & charitate. Respice in me oculis misericordiae tuae, & supple excessu meritorum tuorum meam nudam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperissimam animam meam domus tua locupletares? Ego autem contem-

TRACT. ASCETICUS. 193

psi te, & abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inutiliter dissipata omni substantia ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore æterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerate miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas fudisti pro me; unge me myrrha doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morre vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliationis, qui ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu a te recedere, sed operare mecum mirabilia

tua, sicut cum sanctis tuis operatus es :
& fac me ambulare in fortitudine cibi
istius usque ad montem perfectionis.
Succende me ignita vi amoris tui , ut
sim tecum consummatus in unum, om-
ninò abstractus à me ipso , & ab omni
creatura. Omnibus quoque famulis
tuis, pro quibus obtuli hoc sacrificium,
& pro quibus orate debeo, seu tu rogari
vis, pacem, salutem, & tuam benedi-
ctionem. Converte miseros peccatores
ad te, revoca hæreticos atque schisma-
ticos, illumina infideles te ignorantes.
Adello omnibus qui in aliqua necessi-
tate , & tribulatione constituti sunt.
Esto propitius propinquis & benefa-
ctoribus meis. Miserere omnium ad-
versantium mihi , vel qui me aliqua
molestia affecerunt. Succurre illis qui
se meis precibus commendarunt. Da
vivis veniam & gratiam , da fidelibus
defunctis lucem & requiem sem-
piternam. Amen.

*Aspirationes post Missam ad B. Virginem,
Angelos & Sanctos.*

REspice in me, gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo filio tuo, qui me corpore & sanguine suo suavissimè refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi ut sacramentali sua præsentia non discedat à me nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspice Primo-genitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, qua vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, confessorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi

Re-

Redemptorem, quem tam ardentè desiderastis, & tantò tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsū suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles invenientur, & scētiā promissos hujus sacramēti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspici-
te in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum, quem tantoperè dilexistis: & impetrate mihi ut intimis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps sim, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invictissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cujus amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependā.

Beati Pontifices, Domini gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus

TRACT. ASCETICUS. 197

cibus facite me tanti sacrificii dignum
ministrum, ut me ipsum bonis operibus
perpetuo immolem tam sacræ oblationi
associatum.

Servi fideles Christi, sancti Monachi
& Eremitæ, videte dulcissimum Do-
minum vestrum, pro quo omnia hujus
mundi oblectamenta, & affectu & re
ipsa reliquistis; & facite me pro ejus-
dem amore prospera mundi despiciere,
nulla ejus adversa formidare, & ad fa-
stidium sanctitatis quantocius perve-
nite.

Purissimæ Virgines, sponsum ve-
strum intuemini, cui cum summa exul-
tatione Virginitatem vestram consecra-
stis, illibatam mihi mentis & corporis
puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu
peracto mundus ab omni labe in con-
spectu Domini merear præsentari.

Omnes sancti & sanctæ Dei, conso-
latio pauperulæ animæ meæ, vos præ-
sertim patroni & protectores mei, aspi-
cite magistrum, auctorem, & præ-
mium sanctitatis vestræ, ac universam
vestram

vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihiq; ab ipso, cui vos tantoperè verbo & exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO EXERCITIORUM
post Missam.

A Nima Christi sanctifica me : Corpus Christi salva me : sanguis Christi inebria me : aqua lateris Christi lava me : passio Christi conforta me : O bone Jesu exaudi me : Intra tua vulnera absconde me : ne permittas me separari te : Ab hoste maligno defende me : In hora mortis meæ voca me : & jube me venire ad te : ut cum sanctis tuis laudem te ; in sæcula sæculorum, Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, & omne bonum animæ meæ, &

TRACT. ASCETICUS. 299

me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnib⁹ fratribus, amicis & inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, & transforma quàm similitimè in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilq; sit objectum verborū actionūq; mearum internarum & externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.

CUM multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominus hujus vivifici ac divini sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere dæmonibus terribiles, & ignem, omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignē ferens, qui ardeat & omnium corda com-

comburat: cur ipso intra nos recepto, nec frigus à nobis expellitur, nec ardor ejus sentimus? Nonne mortis indiciū est, vel gravissimæ ægritudinis ignem habere in sinu, & omni calore destitui? Si olim non potuit coram arca Domini statua Dagon subsistere, sed statum corruit & contrita est: cur Christi præsencia amoris propitii tyrannicè in anima dominantis idolum non atterit & confringit? Cur tanta Christi dimissio superbiæ spiritum non elidit? Cur tanta ejus mansuetudo iram non compeleat. Cur tantus amor ad ejus sequenda vestigia non impellit? Effectus Eucharistiæ sunt præservare a peccatis, augere gratiam, terrenorum odium infundere, ad æternorum amorem mentem elevare, illuminare intellectum, succendere affectum, conferre animæ & corpori puritatem, conscientia pacem & lætitiā, atque inseparabilem cum Deo unionem. Pleique tamen post frequentem celebrationem his effectibus non fruuntur, ad quos viminum spectat Ag-
gæi Pro-

TRACT. ASCETICUS. 201

gæi Prophetæ oburgatio dicentis, *Comedistis & non estis satiati : bibistis & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tantimali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui dum manna comederent in deserto, ad ollas Ægypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinē non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis & sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariæ præparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex moti-

vo humano, lucri potius quàm devotionis causâ, non considerantes, quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Joannes Avila quēdam Sacerdotio paulò ante initiatum immaturâ morte discessisse audisset, statim quæsit num aliquando celebrasset: respondenti verò semel dumtaxat; Multum inquit deferet ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat eâ puritate, amore & devotione; quæ suprâ à nobis explicata sunt.

Tertia demum causâ est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec linunt ut sacramentum suum in eis virtutem exerceat. Isti reverâ gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cœlesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec reverenter, aut grâtiâ agunt; undè protinus ab eo recedunt,
ipsum;

TRACT. ASCETICUS. 293

ipsumque contristant, majestatem ejus & incomprehensibilem dignitatem parvipendentes; nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas & miseria ipsorum ad quos venire dignatus est. Quod si adhibitâ omni diligentîâ ad dignè & devotè celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei ascribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cùm quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Preparatione.

QUamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, necdum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquandò derinentur, ut prolixius orare nequeant;
breve

brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, quâ uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proximè subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet se die crastinâ hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eiq; cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proximè ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omniq; sepositâ rerum agendarum sollicitud. de, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat quâ de-

TRACT. ASCETICUS. 305

votione se sentiat ad celebrandum incitari, quo fine moveatur. Conscientiam excutiat & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidei mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas suprà descripsimus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo capto & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Misæ celebrationi tres comites adjunget, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cœremoniis exactissimè servatis, summâque

M

adhibeâ

adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. *Attentio* mentem coercet, & us quæ aguntur affigit, ne ad alia defluat & evagetur. *Devotio* voluntatem inflammat, ne languidè & ex consuetudine sacris operetur, sed cum ingenti fervore, soletique studio Deum placandi & colendi. Quia verò animus parum tenax recti facilè distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, & in se retineri, qualia sunt à me suprâ proposita capite quinto, quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos exerēt affectus, & renouent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi sacerdos tanquam reus se summi Iudicis tribunali corde contrito præsentat, & generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico,

TRACT. ASCETICUS. 207

tico, & reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrina* sive instructionis, quæ Epistolam & Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis, & ab ipso Christo nobis tradita, & cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*, quæ symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus & offerimus, commemorationem. Sexta *Communione*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad postcommunionem, quâ sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communione peragitur, se disponit. Septima, *Gratiarum actionis* à postcommunionem usque ad finem. Porro in singulis stationibus vari affectus excitari possunt, rap-
 tim quidem & breviter, sed breviter
 intensio affectuum, atque ardor
 devotionis compensa-
 bunt.

De Gratiarum actione.

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum & præcipuum est Gratiarum actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum dignè coràm Deo ambulandi. Gratiarum actio quantò exactius fiet, tantò erit copiosior oblatis sacrificii fructus. Sicut enim ingratitude fontem divinæ largitatis excitat, ita gratitudo torrentem aperit cœlestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quo par pari Deo reddere Sacerdos potest Filium ejus unigenitum & consubstantialē ei offerendo. Scipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis : & quò gratioꝝ sit oblatio, menta ei addet B. Virginis & omnium sanctorum,

TRACT. ASCE TICUS. 209

etorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, & tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humiliter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpti, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat.

§. IV.

✓ *Aspirationes post Missam sapè per diem repetenda.*

Quis me separabit à charitate tua Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno & omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu dum tribulor mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, opelimentum meum, & divitiæ meæ: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter

te: non creaturæ, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? quando trahes me post te captum specie tuâ & pulchritudine tuâ? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam; & tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, eum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, totâ animâ, totis viribus?

Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum & desiderium meum.

Refice Domine esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem
meam

TRACT. ASCETICUS. 271

meam claritate præsentia tuæ.

Verremihi omnia terrena in amaritudinem, omnia infima & creata in contemptum & oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret quæso hujus sacramenti virtus omnia intima mea, & quicquid in me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet & eradiceat.

In te Jesu suavissime, sit omnis delectatio mea: radeat me gaudii quod est sine te, amara mihi sit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios qui me succendant, & quicquid terrenum in me est comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat.

F I N I S.

INDEX.

I N D E X.

Cap. I. *Quadam pramittuntur de ipso Missa sacrificio.*

§. 1. *Quale sacrificium sit Missa.* Pag. 7

§. 2. *De his qui offerunt hoc sacrificium.* 10

§. 3. *De vi effectiva hujus sacrificii.* 13

§. 4. *De valore & fructibus sacrificii.* 16

§. 5. *Qua praxis servanda in applicatione Missa.* 22

Cap. II. *De requisitis in Sacerdote ad rirè & piè celebrandum.*

§. 1. *De puritate vita.* 27

§. 2. *De rectitudine intentionis.* 30

§. 3. *De actuali devotione.* 32

Cap. III. *Varia considerationes ante Missam.*

§. 1. *Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas.* 36

§. 2. *De excellentia hujus sacrificii.* 39

§. 3. *De ejusdem necessitate.* 42

§. 4. *Quâ reverentiâ celebrandum sit.* 46

§. 5. *Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.* 50

Cap.

I N D E X.

Cap. IV. De his qua Missa celebrationem
proximè antecèdunt.

§. 1. De necessitate prapARATIONIS.	54
§. 2. De pramittenda confessione sa- cramentali.	57
§. 3. Modus confitendi.	61
§. 4. Oratio ante confessionem & a- ctus contritionis.	64
§. 5. Oratio post confessionem	66
§. 6. Directio intentionis ante Missam.	69
§. 7. Deprecatio pro omnium necessi- tatibus.	72
§. 8. Specialis oblatio sacrificii quate- nus est latreuticum.	77
§. 9. Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.	79
§. 10. Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium.	85
§. 11. Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium	87
§. 12. Actus diversarum virtutum ante Missam.	
Fidei.	92
Spei.	94
Charitatis.	95
	Desi-

I N D E X.

<i>Desiderii.</i>	97
<i>Gratitudinis.</i>	99
<i>Timoris.</i>	100
<i>Humilitatis.</i>	102
§. 13. <i>Commemoratio Dominica Pas-</i> <i>sionis ante Missam.</i>	105
§. 14. <i>Oratio ante Missam ad Pa-</i> <i>trcm.</i>	109
§. 15. <i>Oratio ante Missam ad Domi-</i> <i>num Iesum Christum.</i>	111
§. 16. <i>Alia oratio ad eundem.</i>	114
§. 17. <i>Oratio ad Spiritum Sanctum.</i>	115
§. 18. <i>Oratio ad B. Virginem.</i>	117
§. 19. <i>Oratio ad SS. Angeles</i>	118
§. 20. <i>Invocatio omnium Sanctorum.</i>	120
Cap. V. <i>De Missæ celebratione.</i>	
§. 1. <i>De proxima dispositione ad Mis-</i> <i>sam.</i>	124
§. 2. <i>De sacris vestibus, & earum si-</i> <i>gnificatione.</i>	127
§. 3. <i>De accessu Sacerdotis ad altare.</i>	133
§. 4. <i>De initio Missæ usque ad Introi-</i> <i>tum.</i>	137
§. 5. <i>De Introitu usque ad Epistolā.</i>	143
§. 6. <i>De Epistola, Evangelio & Sym-</i> <i>bolo.</i>	145

I N D E X.

- §. 7. De Offertorio usque ad Canonem. 148
- §. 8. De Canone usque ad Consecrationem. 156
- §. 9. De Consecratione usque ad Orationem Dominicam. 161
- §. 10. De Oratione Dominica usque ad Communionem. 168
- §. 11. De Communione. 171
- §. 12. De postrema parte Missæ usque ad finem. 176

Cap. VI. Quid agendum post Missam.

- §. 1. Discessus Sacerdotis ab altari, & quadam exercitia post Missam. 179
- §. 2. Actus amoris post Missam. 184
- §. 3. Gratiarum actio post Missam. 186
- §. 4. Oblatio post Missam. 189
- §. 5. Petitiones post Missam. 192
- §. 6. Aspirationes post Missam ad B. Virginem, Angelos & Sanctos. 195
- Conclusio exercitiorum post Missam. 198
- Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant. 199

Cap. VII. Praxis celebrandi, cum quæ prolixius orari non potest.

§. 1.

I N D E X.

§. 1. De preparatione.	203
§. 2. De Celebratione.	205
§. . De Gratiarum actione.	208
§. 4. Aspirationes post Missam	209

Imprimatur.

Si videbitur Reverendiss. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

M. Episc. Arimin. Vicesgerens.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal. Apost. Magist.

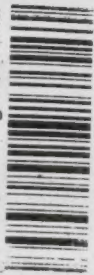
61

11

11

Biblioteka Jagiellońska

stdr0027450

